

ક્રમાંક:- મઉમશબ/સંશોધન/ ૧૧૦૫૫

ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
સેક્ટર-૧૦ બી, સચિવાલય પાસે,
ગાંધીનગર તા. ૧૩/૦૭/૨૦૧૭

પ્રતિ,
આચાર્યશ્રી,
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ, વિજ્ઞાન પ્રવાહ (તમામ)
ગુજરાત રાજ્ય

વિષય:- ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહ ભાષાઓના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ બાબત.

ઉપરોક્ત વિષયના અનુસંધાનમાં જણાવવાનું કે ધો-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં સેમેસ્ટર પ્રથા ૨૬ થતાં પ્રશ્નપત્રના પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ અને નમૂનાનાં પ્રશ્નપત્રો વિજ્ઞાન પ્રવાહના મુખ્ય ચાર વિષયોના બોર્ડ ધ્વારા પ્રકાશિત માધ્યમિક શિક્ષણ અને પરીક્ષણ માર્ચ-૨૦૧૭ માં પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવેલ છે. નીચે દર્શાવેલ ધોરણ-૧૨ વિજ્ઞાન પ્રવાહમાં ભાષાઓના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ અને નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો બોર્ડની વેબસાઇટ ઉપર જાણ તેમજ અમલ કરવા સારું પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવે છે.

ક્રમ	ધોરણ	વિષય
૧	૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)	ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
૨	૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)	ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
૩	૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)	હિન્દી (પ્રથમ ભાષા)
૪	૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)	હિન્દી (દ્વિતીય ભાષા)
૫	૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)	અંગ્રેજી (પ્રથમ ભાષા)
૬	૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)	અંગ્રેજી (દ્વિતીય ભાષા)
૭	૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)	સંસ્કૃત

(બી.એન.રાજગોર)

સંયુક્ત નિયામક

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ

ગાંધીનગર

નકલ રવાના:-

- જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી તમામ, આપના તાબાની શાળાઓને જાણ તથા અમલ સારું મોકલી આપશો.

Std.-12 English (FL) (006) (Science Stream)
Monthwise Syllabus

NO.	MONTH	WORKING DAYS	CHAPTER	NO. OF PERIOD
1.	June	22	Prose 1, 2 Poetry 1, 2 Grammar & Composition	4 + 4 3 + 3 8
2.	July	26	Prose 3, 4 Poetry 3 Supple 1 Grammar & Composition	5 + 5 4 4 8
3.	August	23	Prose 5 Poetry 4 Supple 2 Grammar & Composition	6 4 5 8
4.	September	24	Prose 6, 7 Poetry 5 Grammar & Composition	6 + 5 5 8
5.	October	11	Prose 8 Poetry 6 Grammar & Composition	4 3 4
6.	November	22	Prose 9 Poetry 7 Supple 3 Grammar & Composition	6 4 4 8
7.	December	24	Prose 10, 11 Poetry 8 Supple 4 Grammar & Composition	4 + 4 4 4 8
8.	January	26	Prose 12 Poetry 9, 10 Grammar & Composition Revision	4 4 + 4 8 6
9.	February	23	Revision	23

Std.-12 English (FL) (006) (Science Stream)
Annual Exam

Time : 3.00 Hours

Format of Question Paper

Total Marks : 100

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	કૌશલ્ય (S)	કુલ ગુણ
PART-A ગુણ	15	11	15	09	50
PART-B ગુણ	14	06	17	13	50
કુલ ગુણ	29	17	32	22	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર : (PART-A)

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	50	50	60 મિનિટ

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર : (PART-B)

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (SA-I)	19	12	40 મિનિટ
2.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA-II)	07	14	35 મિનિટ
3.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	–	–	–
4.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	05	24	45 મિનિટ
	કુલ પ્રશ્નો	31 પ્રશ્નો	50 ગુણ	120 મિનિટ

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતાનું મૂલ્ય
1.	સરળ કક્ષાના પ્રશ્નો	40	40%
2.	મધ્યમ કક્ષાના પ્રશ્નો	45	45%
3.	કઠિન કક્ષાના પ્રશ્નો	15	15%
	કુલ	100	100%

Std.-12 English (FL) (006) (Science Stream)
Annual Exam

Time : 3.00 Hours

Format of Question Paper

Total Marks : 100

NO.	CHAPTER'S NAME	MARKS
	PART-A	
1.	Prose	20
2.	Poetry	15
3.	Supplementary	05
4.	Grammar	10
	PART-B	
	Section - A	
1.	Prose Comprehension	02
2.	Prose - Answer the following questions	04
3.	Prose - Fill in the blanks	04
	Section - B	
4.	Poetry - Answer the following questions	04
5.	Supplementary - Answer the following questions	06
	Section - C	
6.	Idioms and Phrases	03
7.	Indirect Narration	04
8.	Rectifying Errors	03
	Section - D	
9.	Precis / Note making / E-mail / Advt	05
10.	Report writing	05
	Section - E	
11.	Application / Formal letter	04
12.	Essay / Speech Writing	06
	Total	100

Std.-12 English (FL) (006) (Science Stream)
Annual Exam

Time : 3.00 Hours

Format of Question Paper

Total Marks : 100

PART-A

50 Marks

PART-B

50 Marks

SECTION : A

10 Marks

SECTION : B

10 Marks

SECTION : C

10 Marks

SECTION : D

10 Marks

SECTION : E

10 Marks

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાઈ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

BLUEPRINT Annual Exam

Std - 12 Subject : ENGLISH (FL) (006) (Science Stream) Total Marks : 100 Time : 3.00 Hours

FORM OF QUE.	PART-A										PART-B										Total Marks			
	Main Text - MCQs	KNOW		UND	APP	SKILL	KNOWLEDGE			UNDERSTANDING			APPLICATION			SKILLS								
		SA1	SA2				LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA				
1. Prose	8(6)	5(5)	5(5)	2(2)	2(2)																		20(20)	
2. Poetry	6(6)	2(2)	3(3)	4(4)																				15(15)
3. Supplementary	1(1)	2(2)	1(1)	1(1)																				5(5)
4. Grammar		2(2)	6(6)	2(2)																				10(10)
PART-B																								
Section-A																								
1-2 Prose Comprehension									2(2)															2(2)
3-4 Answer in 5 to 6 sentences each. (Prose)								4(2)																4(2)
5-12 Fill in the blanks										4(8)														4(8)
Section-B																								
13-14 Answer the following-Poetry								4(2)																4(2)
15-17 Supplementary								6(3)																6(3)
Section-C																								
18-20 Idioms and Phrases																								
21 Indirect Narration																								
22-27 Rectification of Errors																								
Section-D																								
28 Precis / Note making																								
29 Report Writing / E-mail																								
Section-E																								
30 Application/Formal Letter																								
31. Essay / Speech Writing																								
Sub Total	15(15)	11(11)	15(15)	9(9)				14(7)		6(10)														100(81)
Total			50(50)				14(7)		6(10)															100(81)

- નોંધ :**
1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે. 2. * (કૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
 3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

Std.-12 English (FL) (006) (Science Stream)
Annual Exam

Time : 3.00 Hours

Sample Question Paper

Total Marks : 100

PART - A

Time : 1 Hour

Total Marks : 50

Instructions :

1. There are 50 MCQs. Each question carries one mark.
 2. All questions are compulsory
 3. Choose the correct option and darken the circle in the given OMR sheet.
-

1. When Sherlock Holmes says that Watson was just a little mistaken, he ironically means _____
(A) Holmes was absolutely wrong. (B) Holmes was slightly wrong.
(C) Watson was absolutely wrong. (D) Watson was slightly wrong.

• **Read the following passage and answer the question No. 2 & 3.**

Eight years before, on a crisp cold January morning in Toronto, I drove with my sister, Victoria, and her husband Gary, to my mother's small apartment. Mother had been bed-ridden for a week with a terrible chest cold, but did not want to see a doctor. When we reached her building, Gary went to get a wheel chair while Victoria and I went upstairs.

2. Alongwith Gary, the siblings visited their mother as she was _____
(A) suffering from ill health. (B) travelling to Toronto.
(C) going to shift her house. (D) missing them.
3. By crisp cold the writer meant _____
(A) crumbly cold (B) crusty cold (C) mild cold (D) severe cold
4. Miss Martha's 'compound of quince seeds and borax' suggests her _____
(A) desire for a romantic relationship. (B) dissatisfaction with her appearance.
(C) fear of growing old and ill. (D) pride in being a successful woman.
5. _____ best describes the main theme of the story, 'Witches' Loaves.'
(A) 'It is best not to have sympathy for people.'
(B) 'It takes only one mistake to ruin the work of a genius.'
(C) 'People are sometimes too proud to accept gifts from strangers.'
(D) 'People sometimes let their desires affect the way they see the world.'

6. Padukone tells parents that _____
- (A) children should be left to take their own decisions.
 (B) they should interfere in all decisions of their children.
 (C) they should provide all facilities to their children.
 (D) things should not be handed to the children on a platter.
7. One of the greatest triumphs of human evolution is adapting to
- (A) disability (B) illiteracy (C) poverty (D) sickness.
8. Lomov wanted to get married because _____ .
- (A) he was interested in property (B) he wanted to settle down
 (C) his friend was getting married (D) Natalia was his childhood love
9. A farce is a play that uses _____ .
- (A) exaggeration for humour (B) love as the theme
 (C) serious characters (D) tragic endings

• **Read the following passage and answer the question No. 10 & 11.**

Let us fight for a new world, a decent world that will give men a chance to work, that will give youth a future and old age and security. By the promise of these things, brutes have risen to power. But they lie ! They do not fulfil their promise. They never will !

10. A decent world will promise _____ to the elderly.
- (A) security (B) salary (C) work (D) rest
11. What do the brutes do ?
- (A) they promise a good life. (B) they dictate the world.
 (C) they suffer a lot. (D) they lie to us.
12. The mother asked Lali to go out and play because _____ .
- (A) her mother wanted her to look for her elder sister
 (B) her mother wanted her to play
 (C) she was mischievous
 (D) she was not supposed to listen to elders talking
13. _____ never accompanied Lali, her sisters and their mother to Nani's house.
- (A) Babu (B) Gopalji (C) Hari (D) Saru
14. The phrase 'wealth accumulates and men decay' was coined by
- (A) Adam smith (B) Bernard Shaw (C) John Ruskin (D) Oliver Goldsmith
15. According to G B Shaw, Capitalism has made men _____
- (A) enlightened (B) ignorant (C) illiterate (D) knowledgeable

16. Mrs. Doctor Follen gave a ball in honour of her _____
 (A) anniversary (B) baby's birthday
 (C) friend's wedding (D) house warming party.
17. Why did Fritz start dancing faster and faster ?
 (A) He got very excited with the music.
 (B) He was programmed to do so.
 (C) His partner was dancing very fast.
 (D) His screws got loosened
18. Dogmatism means _____
 (A) confused judgement on opinions (B) confused opinion on principles
 (C) confusion of facts with opinions (D) confusion with principles of opinions
19. Power of your speaking can be improved by _____
 (A) opinionated ideas (B) speaking aloud
 (C) speaking under your breath (D) voice modulation
20. The angel appeared in front of the mother _____
 (A) to fulfil her materialistic requirements
 (B) to grant her request
 (C) to help her bring up her son
 (D) to help her with her laundry
21. Summer Nights are lit up with _____ apart from the stars.
 (A) candlelight (B) fireflies (C) the moon (D) torches
22. 'Anazured depth, a wordless tune.' Identify the figure of speech.
 (A) Metaphor (B) Oxymoron (C) Litotes (D) Antithesis
23. Letter writing becomes an easy task at _____ age.
 (A) a maturer (B) a younger (C) an older (D) no

• **Read the following passage and answer the question No. 24 & 25.**

Glowing with love, on fire for fame
 A Troubadour that hated sorrow
 Beneath his lady's window came
 And thus he sung his last good-morrow;
 'My arm it is my country's right.
 My heart is in my true-love's bower;
 Gaily for love and fame to fight
 Befits the gallant Troubadour.'

24. What is the Troubadour's driving force ?
 (A) fame (B) fight (C) happiness (D) war

25. The Troubadour is not _____
 (A) 'gaily for love' (B) 'in want of fame in love'
 (C) 'ready to die for love' (D) 'resolved for love'
26. The word 'task master' at the end of the poem 'How soon hath time' refers to _____
 (A) god (B) love (C) spring (D) the poet
27. Grandmothers have the power to lead humanity to _____
 (A) development (B) enhancement (C) growth (D) sanity
28. Who, according to Rabindranath Tagore is hosting the interminable path ?
 (A) fellow travellers (B) god (C) poet's father (D) poet himself
29. 'The morning sea of silence broke into ripples.' Identify the figure of speech.
 (A) Litotes (B) Metaphor (C) Simile (D) Synecdoche
30. 'My inspiration has run dry' means the poet's _____ .
 (A) ability to write poetry is exhausted
 (B) family members are always quarrelling with one another
 (C) finances are in bad shape
 (D) mental condition is unstable
31. According to Kipling, a person should muster enough confidence _____ .
 (A) to become very rich
 (B) to believe in himself and his potential
 (C) to fight with his enemies
 (D) to speak the truth
32. In 'If you can fill the unforgiving minute' the figure of speech used is _____ .
 (A) Litotes (B) Metaphor (C) Oxymoron (D) Personification
33. When a stone is in one's hand, one experiences _____ .
 (A) anger (B) confidence (C) fear (D) power
34. In spite of ageing the swans are not _____ at heart.
 (A) depressed (B) old (C) sore (D) young
35. The wild swans fly in a _____ formation.
 (A) arrow (B) circular (C) straight (D) triangular
36. Miss Ralston was a/an _____ teacher.
 (A) funny and loyal (B) lazy and calm
 (C) old and ugly (D) young and pretty
37. Arnold earnestly told Alma that carrying water was _____ .
 (A) a compulsion for the boys (B) an alternative to reading books
 (C) a punishment for them (D) hard work on cold days

38. According to Jonathan, the key to landing properly on water was to _____ .
(A) burst into a churning mass of feathers
(B) crash down into the water
(C) hold the wings still at high speed
(D) roll violently to the left and to the right
39. After emptying the pool, Mr. Kapoor and the author saw a/an _____ rising out of the water.
(A) enormous succubus (B) giant snail
(C) monster (D) star fish
40. Ruskin Bond feels that he has been hopeless with machinery as he _____ .
(A) did not have a computer at home
(B) had never worked on any machinery
(C) had not written anything on machinery
(D) was awkward even with the telephone and couldn't drive
41. When you opened it, you gave a groan. (Choose the correct Compound sentence)
(A) When you opened it and you gave a groan.
(B) You opened it but you gave a groan.
(C) You opened it and you gave a groan.
(D) You opened it so you gave a groan.
42. I felt I was clinging to the bank but the effort was wearing me out. (Choose the correct Simple sentence)
(A) On my feeling clinging to the bank, the effort was wearing me out.
(B) In spite of my feeling clinging to the bank, the effort was wearing me out.
(C) I felt clinging to the bank for wearing my effort out.
(D) In spite of my clinging to the bank, the effort was wearing me out.
43. They paid as much attention to me as they did to the aarti. (Choose correct Comparative degree)
(A) They didn't pay more attention to the aarti than to me.
(B) They paid more attention to the aarti than to me.
(C) They don't pay much attention to me and the aarti.
(D) They didn't pay more attention to the aarti than they paid to me.
44. No artist could fail to notice it. (Choose the correct Affirmative sentence)
(A) All artist could succeed for notice it.
(B) Every artist will be successful to notice it.
(C) Artist can be always successful to notice it.
(D) Each artist could be successful for notice it.

45. She was tying the paper around them. (Choose the correct sentence beginning with 'The paper')
- (A) The paper is being tied around them by her.
 - (B) The paper was being tied around them by her.
 - (C) The paper has been tied around them by her.
 - (D) The paper had been tied around them by her.
46. If you succeeded, it would make us proud. (Choose the correct use of 'Unless')
- (A) Unless you succeeded, it would not make us proud.
 - (B) Unless you succeeded, it would make us proud.
 - (C) Unless you are not succeeded, it would make us proud.
 - (D) Unless you are succeeded, it would not make us proud.
47. He is too old to play football with the kids. (Choose the correct Removal of too)
- (A) He is too old that he can't play football with the kids.
 - (B) He is so old to play football with the kids.
 - (C) He is so old that he can't play football with the kids.
 - (D) He is so old not to play football with kids.
48. Having stood third in flying through the basic stage, he proceeded to undergo the second stage. (Choose the correct Complex sentence)
- (A) He stood third in flying through the basic stage, so he proceeded to undergo the second stage.
 - (B) It was he who stood third in flying through the basic stage, to proceed to undergo the second stage.
 - (C) He stood third in flying through the basic stage and proceeded to undergo the second stage.
 - (D) He stood third in flying through the basic stage but proceeded to undergo the second stage.
49. I have to live a well regulated life _____ ? (Choose the correct question tag)
- (A) haven't I ?
 - (B) have I ?
 - (C) did I ?
 - (D) didn't I ?
50. There is a bright star in the sky. (Choose the correct Interrogative sentence)
- (A) Is there a bright star in the sky ?
 - (B) Isn't the sky bright with stars ?
 - (C) Is there to be a bright star in the sky ?
 - (D) Isn't there a bright star in the sky ?
-

PART - B

Time : 2 Hours

Total Marks : 50

SECTION A

- **Read the following passage and answer the following questions.** [02]

I want to stress this personal helplessness we are all stricken with in the face of a system that has passed beyond our knowledge and control. To bring it nearer home, I propose that we switch off from the big things like empires and their wars to little familiar things.

1. What kind of helplessness is the writer talking about ?
2. Find the phrase from the passage which means (a) transform (b) suggest

- **Answer the following questions in about 5 to 7 sentences each:** [04]

3. How did Holmes refute each one of Watson's deductions ?
4. What is Charlie Chaplin's advice to humanity ?

- **Fill in the blanks with the help of the words given below. Write the answers only.** [04]
(relationships, faith, meditate, strengthen, fundamental, rejuvenating, strengthen, peace)

The things that really matter in life are ___5___, honesty, respect for your parents and elders. Material success is important, not ___6___ to happiness and ___7___ of mind. I can't tell you enough about the ___8___ power of prayers and a little ___9___. Spare a few minutes of your day to ___10___ your eyes and ___11___, to think about God and you will see how much faith in his power will ___12___ you.

SECTION B

- **Answer the following questions in about 4 to 5 sentences each:** [04]

13. How does Emily Dickinson describe a Summer's day, noon and night ?
14. 'Stone is history'. Explain with reference to the poem in 'When a stone is in one's hand'.

- **Answer the following questions in about 5 to 7 sentences each:** [06]

15. Can Miss Ralston be called a reformer ? Why ?
16. Comment on Ruskin Bond's views on contemporary Indian writing in English.
17. What made Jonathan Livingston a unique seagull ?

SECTION C

- **Choose the correct meaning of the idiom and rewrite the sentence.** [03]

18. The new novel was sold like hot cakes.

[very quickly, very frequently, very profusely]

19. My friend refused to whinge and whine about anything.

[defy, refute, complain]

20. His voice was calm but his face was deadly white.

[white in colour, fearful, angry]

21. **Rewrite the following narration into indirect form** [04]

Natalia : Pardon the interruption. You said "my meadows" - but are they your's ?

Lomov : Yes. they belong to me.

Natalia : What nonsense ! The meadows belongs to us - not to you !

Lomov : No. to me! Now, my dear Natalia Stepanovna !

Natalia : Well, that is certainly news to me. How do they belong to you ?

Lomov : How ? I am speaking of the meadows lying between your birch woods and my brick earth.

- **Read the following passage and rectify the errors. Mention the error and its correction [Que. No. 22-27]** [03]

The misery that is now over us is but the passing of greedy, the bitterness of men who fear the way of human progressive. The hate of men will pass, and dictators death, and the power they taken from the people will return to the people. And so long as men live, liberty will never perishable.

SECTION D

28. **Read the following passage and make a precis. Give a suitable title.** [05]

It is physically impossible for a well-educated, intellectual, or brave man to make money the chief object of his thoughts just as it is for him to make his dinner the principal object of them. All healthy people like their dinners, but their dinner is not the main object of their lives. So all healthy minded people like making money ought to like it and enjoy the sensation of winning it; it is something better than money. A good soldier, for instance, mainly wishes to do his fighting well. He is glad of his pay – very properly so and justly grumbles when you keep him ten years without it – till, his main mission of life is to win battles, not to be paid for

winning them. So of clergymen. The clergyman's object is essentially baptize and preach not to be paid for preaching. So of doctors. They like fees no doubt – ought to like them; yet if they are brave and well-educated the entire object to their lives is not fees. They on the whole, desire to cure the sick: and if they are good doctors and the choice were fairly to them, would rather cure their patient and lose their fee than kill him and get it. And so with all the other brave and rightly trained men: their work is first, their fee second – very important always; but still second.

OR

28. A seminar on 'Importance of English Language' was organised in your school. Prepare notes for the same.
29. Painting exhibition was held in your city/town. Write a report on it. [05]

OR

29. Write a letter in a digital form (email) to the Municipal Commissioner requesting him/her to have more dustbins put in the market places.

SECTION E

30. You are Ajay/Ami. Apply for the post of a Secretary in a reputed multinational software company. Attach your CV along with the application. [04]
31. Imagine yourself as one of the national freedom fighters invited to speak at the Independence Day Celebration to be held in your school. Draft a speech of about 200 words for the occasion. [06]

OR

31. Write an essay on any one of the following

1. To me democracy means
Introduction – meaning of democracy – followed in which countries – benefits – your view
2. Role of women in Globalization
Introduction – meaning of globalization – role of women in society today

Std.-12 English (SL) (013) (Science Stream)
Monthwise Syllabus

NO.	MONTH	WORKING DAYS	CHAPTER	NO. OF PERIOD
1.	June	22	Unit-1 Read-1 - Can you install love ? Read-2 - Sunrise on the Kangchenjunga	22
2.	July	26	Unit-2 Read-1 - Unforgettable Wait Disney Read-2 - Shaper Shaped Unit-3 Read-1 - Manage your Stress	26
3.	August	23	Read-2 - Stress Control Excercised Unit-4 Read-1 - Adjustment	23
4.	September	24	Read-2 - Blind Dent, Fish Unit-5 Read-1 - Ants Read-2 - No men are foreign	24
5.	October	11	Unit-6 Read-1 - Strike against war	11
6.	November	22	Unit-7 Read-1 - Monkey's paw Read-2 - Sojourner Truth	22
7.	December	24	Unit-8 Read-1 - I for youth Read-2 - Heaven of Freedom	24
8.	January	26	Unit-9 Headance Unit-10 Green charter	26
9.	February	23	Revision	23

Std.-12 English (SL) (013) (Science Stream)
Annual Exam

Time : 3.00 Hours

Format of Question Paper

Total Marks : 100

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	કૌશલ્ય (S)	કુલ ગુણ
PART-A ગુણ	08	20	13	09	50
PART-B ગુણ	06	10	08	26	50
કુલ ગુણ	14	30	21	35	100

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર : (PART-A)

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	50	50	60 મિનિટ

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર : (PART-B)

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (SA-I)	–	–	–
2.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA-II)	10	10	20 મિનિટ
3.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	10	40	100 મિનિટ
4.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	–	–	–
	કુલ	20 પ્રશ્નો	50 ગુણ	120 મિનિટ

કઠિનતા મૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતાનું મૂલ્ય
1.	સરળ કક્ષાના પ્રશ્નો	40	40%
2.	મધ્યમ કક્ષાના પ્રશ્નો	45	45%
3.	કઠિન કક્ષાના પ્રશ્નો	15	15%
	કુલ	100	100%

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	Main text - Reading Comprehension	20
2.	Poem - Reading Comprehension	05
3.	Main text - Vocabulary	04
4.	Lapwing (S.R.) Reading	10
5.	Lapwing (S.R.) Vocabulary	03
6.	Unseen / data Reading	08
7.	Grammer / function	33
8.	Writing	17
	Total	100

**Std.-12 English (SL) (013) (Science Stream)
Annual Exam**

Time : 3.00 Hours

Format of Question Paper

Total Marks : 100

PART-A

50 Marks

PART-B

50 Marks

SECTION : A

12 Marks

SECTION : B

13 Marks

SECTION : C

13 Marks

SECTION : D

12 Marks

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

BLUEPRINT Annual Exam

Std - 12 Subject : ENGLISH (SL) (013) (Science Stream) Total Marks : 100 Time : 3.00 Hours

FORM OF QUESTIONS	PART-A						PART-B						Total Marks		
	Main Text - MCQs						KNOWLEDGE		UNDERSTANDING		APPLICATION			SKILLS	
	KNOW	UND	APP	SKILL	SA1	SA2	LA	SA1	SA2	LA	SA1	SA2		LA	
1. Main Textbook - Relate the title of the read	4(4)													4(4)	
2. Main Textbook - Prose MCQ (without passage)	4(4)													4(4)	
3. Main Textbook - Poem compre (with Stanza)		5(5)												5(5)	
4. Supplementary Reader Comprehension		5(5)												5(5)	
5. Main Textbook - Understanding Vocabulary		4(4)												4(4)	
6. Supplementary Reader - Use of Vocabulary			3(3)											3(3)	
7. Identification of Functions		3(3)												3(3)	
8. Complete the sentences (Function Based)				5(5)										5(5)	
9. Respond to the given cues (Function Based)				4(4)										4(4)	
10. Connectores			3(3)											3(3)	
11. Arrange the jumbled parts			3(3)											3(3)	
12. Recognising the appropriate Questions		3(3)												3(3)	
13. Editing				4(4)										4(4)	
14. Main Textbook Prose - Comprehension (with passage)							6(6)							6(6)	
15. Main Textbook Prose - Short note						6(2)*								6(2)	
16. Supplementary Reader - Summary writing													5(1)	5(1)	
17. Unseen reading (current newspaper)							4(4)							4(4)	
18. Transformation of paragraph (TIME / PASSIVE VOICE) - contextual												4(2)		4(2)	
19. Reported Speech												4(1)		4(1)	
20. Unseen Data Processing - Expression through paragraph													4(1)	4(1)	
21. Guided Writing : a public speech for a social cause													5(1)	5(1)	
22. Paragraph Writing													7(1)*	7(1)	
23. Report writing / e-mail writing													5(1)*	5(1)	
Sub Total	8(8)	20(20)	13(13)	9(9)			10(10)					8(3)		100(70)	
Total			50(50)				6(2)			10(10)		8(3)	26(5)	100(70)	

નોંધ : 1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે. 2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

Std.-12 English (SL) (013) (Science Stream)
Annual Exam

Time : 3.00 Hours

Sample Question Paper

Total Marks : 100

PART - A

Time : 1 Hour

Total Marks : 50

Instructions :

1. There are 50 MCQs. Each question carries one mark.
 2. All questions are compulsory
 3. Choose the correct option and darken the circle in the given OMR sheet.
-

• **Select the title of the read related with the sentence :** **[04]**

1. They are dangerous for wild animals too.
(A) Monkey's paw (B) Ants (C) For youth (D) headache
2. Mind, emotion and body works together to make you powerful.
(A) Headache (B) Can You Install love
(C) Manage your stress (D) For youth
3. All talk about women but nobody helped me.
(A) Sojourner Truth (B) Adjustment
(C) Green charter (D) Unforgettable Walt Disney
4. It is a great blessing on mankind.
(A) Monkey's Paw (B) Strike against war
(C) Green charter (D) Headache

• **Select the most appropriate answers :** **[04]**

5. Whom should the customer love first to solve error-412 ?
(A) He should love his parents (B) He should love his computer
(C) He should love the God (D) He should love himself
6. Green House Gases can be emitted through
(A) transport
(B) land clearance
(C) production and consumption of food, fuel and other materials
(D) all (A) (B) (C)
7. The word 'indisposition' is mostly used by as an excuse.
(A) a student (B) a wife
(C) an eminent person (D) a common man

8. Who has passed whole childhood being a slave?
 (A) Sojourner truth (B) Walt Disney
 (C) Helen Keller (B) Nana and Nani

- **Read the stanza and answer the questions selecting the most appropriate options: [03]**

the vapour rise
 to the morning skies,
 clad in a purple glory;
 while the love-light glows
 on th' Eternal Snows
 upon the summits hoary
 and the Himalaya's Queen
 calm and serene
 returns the heaven's greeting-

9. How does the sky look in the morning ?
 (A) covered with purple light. (B) glorification of purple flower
 (C) covered with lighting (D) beautiful light of snow

10. The love-light affects _____ .
 (A) snow (B) purple flower (C) sky (D) hoary

11. Here, the place is described as _____ .
 (A) a king (B) love (C) an angel (D) a queen

- **Read the stanza and answer the questions selecting the most appropriate options: [02]**

In days gone by I used to be
 a potter who would feel
 his fingers mould the yielding clay
 to patterns on his wheel;
 but now, through wisdom lately won.
 that pride has gone away,
 I have ceased to be the potter
 and have learned to be the clay.

12. What was the poet in the past ?
 (A) potter (B) wheel (C) winner (D) clay

13. Why did the poet decide to be the clay ?
 (A) he woke up late (C) he became wise
 (B) he shaped himself (D) he ceased to be the potter

- **Read the passage and answer the questions selecting the most appropriate options: [03]**

On a rainy Sunday afternoon, one year from the day my mother was admitted to the hospital. I suddenly knew the time had come to remember and honour her life and her death. From a month. I kept on reading the note book. When I finished reading. I realized that my mother was no longer lost to me; in some new and different way I had regained her. From my notes, dated January 21,1985. My mother continues to amaze me. Despite

what is happening to her body, she continues to appreciate nature and the small bits of life. Her room no. 235 has a large window. She enjoys watching birds busily flying out side.

14. When did the writer think to honour and remember her mother ?
 - (A) on a rainy Sunday afternoon
 - (B) one year after her mother's hospitalization
 - (C) when she read her mother's book
 - (D) after one month of her mother's hospitalization
15. After reading her mother's book, the writer realized that _____ .
 - (A) her mother enjoyed the small bits of life
 - (B) her mother cherished her death
 - (C) she was no longer lost to her
 - (D) all the three
16. Which of the following statement is true ?
 - (A) The writer is enjoying the rain
 - (B) The writer is in the hospital
 - (C) The mother is in cheerful mood in spite of her failing health
 - (D) the writer is beside her mother

- **Read the passage and answer the questions selecting the most appropriate options: [02]**

For last several years. I have been talking about my freedom. I remember the day when you objected to my dress and hair. That day you appeared to me like an evil dictators, who would never understood my style, my personality. The next day you did not allow me to go out. I was fiercely angry on you. We were on opposite sides and there seemed no meeting grounds. Now. when I recall this incident. I also remember how you appreciated my choice when we had to buy a gift for Asmi. I also recall how after getting angry on me for the bad report card for a few hours, both of you came into my room and explained w hat I should do to score more marks. I have both the types of memory but now I would prefer to remember the best. The little and big mishaps between us were just thoughtless reactions.

17. Which day did Ananya remember ?
 - (A) the day when his parents liked his dress and hair
 - (B) the day when his sister liked his dress and hair
 - (C) the day when his sister objected his dress and hair
 - (D) the day when his parents objected to his dress and hair
18. Why did Ananya's parents get angry on him ?
 - (A) because he could not choose a gift for Asmi
 - (B) because he could not perform well in the examination
 - (C) because he had got bad birthday card for Asmi
 - (D) because they felt difference between Asmi and him

• **Select the most appropriate word to fill in the blanks:** [04]

19. Choose a word that symbolizes 'calmness' to you; 'harmony'. _____ 'place' and 'relax'.
(A) tranquility (B) rudely (C) cross (D) angry
20. Sojourner Truth was a freedom fighter and an _____.
(A) organizer (C) ambassador (B) ambitious lady (D) orator
21. Her master punished her _____.
(A) calmly (B) quarterly (C) brutally (D) pleasantly
22. Printing of pamphlets should be _____ to concerned individuals only.
(A) disseminated (B) congratulated (C) disqualified (D) acceptable

• **Select the most appropriate word having the nearest meaning:** [03]

23. Vow: _____.
(A) pledge (B) vowel (C) pure (D) meaningless
24. Pound: _____.
(A) walk erect (B) totter (C) strike (D) move backward
25. Plight: _____.
(A) a difficult situation (B) an air journey
(C) a happy event (D) feeling of sorrow

• **Identify the function used in the sentence:** [03]

26. I would rather conduct an experiment than take part in it.
(A) Expressing choice (B) Showing result
(C) Comparing thing (D) Expressing result
27. Like Gandhiji Sardar preferred to speak Gujarati in Gujarat.
(A) Comparing people
(B) Talking about a person in relation to something
(C) Expressing purpose
(D) Indicating contrast
28. Swamiji used to get up early when he was in U.S.A.
(A) Habitual past (B) Describing a person
(C) Showing result (D) Indicating contrast

• **Choose the correct option to complete the sentence:** [05]

29. Dhaymya was so _____. (Showing result)
(A) lazy that he can not wake up early.
(B) lazy because he sleeps the whole day.
(C) lazy that he could not wake up early.
(D) much lazy.
30. Keyur speaks _____. (Making supposition)
(A) as if he were a leader. (B) as a leader speaks.
(C) like a leader. (D) as if he had been a leader.

31. I don't like fast food, I _____ . (Alternative choice)
 (A) will take a coffee.
 (B) will not take fast food.
 (C) will take either soft drink or ice cream.
 (D) will take pizza or burger.
32. Kohali plays _____ . (Expressing manner of action)
 (A) as if he were Sachin (B) cricket everyday
 (C) cricket since his childhood. (D) as Sachin suggests.
33. Mr. Walt Disney created the best cartoon _____ . (Indicate contrast)
 (A) and became famous. (B) so he made history.
 (C) but he did not earn more (D) because he studied cartooning.

• **Select the most appropriate responses:**

[04]

34. Customer: Why should I buy a power saver air conditioner?
 Shopkeeper: _____ (Showing purpose)
 (A) Because it saves energy.
 (B) In order to save energy.
 (C) So it saves energy.
 (D) Because it is very costly.
35. Mr. Bhatt: How is your new car?
 Mr. Dinesh: _____ . (Comparing thing)
 (A) It is very costly. (B) I like it most.
 (C) It is the same car as Dhoni has. (D) It is better than my precious car.
36. A student: Sir. I can't solve this sum.
 A teacher: _____ . (Giving suggestion)
 (A) Work hard.
 (B) You can do it.
 (C) You had better contact your math's teacher as early as possible.
 (D) You must solve it otherwise you will be failed.
37. Jay: Have you seen such motor cycle before?
 Krishna: _____ . (Talking about thing in relation to something)
 (A) Yes, I have seen in the show room.
 (B) No, I haven't seen it anywhere.
 (C) Yes it is the same motor cycle as mv cousin has.
 (D) It is very costly motor cycle.

• **Choose the correct connector :**

[03]

- _____1_____ power failure. Tobbors were _____2_____ upset _____2_____ they could not find the way to The Centre _____3_____ everything was being operated.
38. (A) despite (B) in stead of (C) on behalf of (D) because of
39. (A) so _____ that (B) such _____ that
 (C) such _____ as (D) the same _____ as
40. (A) where (B) and (C) from where (D) in where

• **Select the correct arrangement to make meaningful sentence :** [03]

41. in order that (1) quiz questions (2) she (3) reads encyclopedia (4) Jagu (5) can answer (6)
(A) 5,4,1,3,6,2 (B) 3,6,2,1,5,4 (C) 5,6,1,3,4,2 (D) 3,2,5,1,4,6
42. as (1) her coach (2) plays badminton (3) Meena (4) advises (5)
(A) 2,3,1,4,5 (B) 4,3,1,2,5 (C) 4,5,1,2,3 (D) 2,5,1,4,3
43. cricket (1) on Sunday (2) to play (3) neither (4) I would like (5) nor foot ball (6)
(A) 5,4,1,6,3,1 (B) 5,3,4,1,6,2 (C) 4,1,6,5,3,2 (D) 4,6,1,5,3,2

• **Select the correct question to get the underlined word / phrase as answer :** [03]

44. Rahul went to Dubai for learning architecture.
(A) Who went to Dubai for learning architecture ?
(B) Where did Rahul go for learning architecture ?
(C) Where had Rahul gone for learning architecture ?
(D) What did Rahul learn in Dubai ?
45. Anil always helps the needy to get satisfaction.
(A) Why does Anil get satisfaction ?
(B) Why does Anil helps the needy ?
(C) Who helps the needy ?
(D) Why does Anil help the needy ?
46. Walt Disney materialized his dream with hard work.
(A) With which did Walt Disney materialize his dream ?
(B) Who had materialized his dream with hard work ?
(C) What did Walt Disney materialize ?
(D) What did Walt Disney do ?

• **Select the correct sentence:** [04]

47. (A) Manan plays violin as if he were an artist.
(A) Manan plays violin as he was an artist.
(B) Manan play violin as if he was an artist.
(C) Manan plays violin like he is an artist.
48. (A) Mitali bought such a tablet that had been found in outlet.
(B) Mitali bought same a tablet that she had found in outlet.
(C) Mitali bought so smart tablet that she had found in outlet.
(D) Mitali bought such a tablet as she had found in outlet.
49. (A) Though she was weak in mathematics, she failed in the exam.
(B) However weak she was in mathematics, she failed in the exam.
(C) Weak as she was in mathematics, she was qualified in the exam.
(D) In spite of she was weak in mathematics, she was qualified in the exam.
50. (A) The paper of English was easy enough for her to attend.
(B) The paper of English was so easy that it could attend by her.
(C) The paper of English was too easy for her to attend.
(D) The paper of English w as easy enough to attend for her.

PART - B

Time : 2 Hours

Total Marks : 50

SECTION A

- **Read the paragraph and answer the questions:** [06]

It is important for us all to think in terms of first reducing our emissions of CO₂ or Carbon Footprints. The carbon footprint is a subset of the ecological footprint. A carbon footprint is the total set of greenhouse gas (GHG) emissions (release) caused by an organization, event, product or person. Greenhouse gases can be emitted through transport, land clearance, and the production and consumption (use) of food, fuels, manufactured goods, materials, wood, roads, buildings, and services. For simplicity of reporting, it is often expressed in terms of the amount of carbon dioxide, or its equivalent of other GHGs. emitted.

1. What does the carbon foot print consist of?
2. Why is the transport and production of food harmful to us?

“Will the workers walk into this trap? Will they be fooled again? I am afraid so. The people have always been susceptible to oratory of this sort. The workers know they have no enemies except their masters. They know that their citizenship papers are no warrant for the safety of their wives and children. They know that honest sweat, persistent toil and years of struggle bring them nothing on to, worth fighting for. Yet. deep down in their foolish hearts they believe they a country. Oh blind vanity of slaves!”

3. Against whom does the writer warn the workers?
4. Why are slaves considered as the blind lovers of the Nation?

Walt was a complex man. To the writers, producers and animators who worked with him. he was a genius who had an uncanny ability to add an extra fillip of imagination to any story or idea. To the millions of people who watched his TV show, he was a warm, kindly personality, bringing fun and pleasure into their homes. To the bankers who financed us. I'm sure he seemed like a wild man. hell-bent for bankruptcy. To me. he was my amazing kid brother, full of impractical dreams that he made come true.

5. What do the writer and publishers think about Walt?
6. The bankers think that Walt _____ .

- **Write any two short notes focusing on the questions: (Question no. 7 and 8) [06]**

Hurdles in achieving the real freedom.

- Are you free?
- What is not freedom?
- How does imitation stop creativity?
- How does society/tradition stop us to think freely?
- Against what should you revolt?
- What is the function of real education?

The title 'Adjustment'.

- How did Nana behave with Nani?
- How did Nani adjust with Nana?
- What was Nani's condition after the death of Nani?
- What happened to Nana?
- How did Nana adjust with Nani?
- How did the family adjust with Nana?

The mysterious paw of the Monkey and its effect.

- How did Mr. White get the Monkey's paws?
- What did Mr. Marris say about the Monkey's paw?
- What was Mr. White's first wish?
- How did the paw fulfill his wish?
- What was the second wish?
- What was the third wish?

SECTION B

9. **Read the following passage and write its summary. Also suggest a suitable title to it:** [05]

Hand gestures are so numerous. But here are some basic ones. Palms slightly up and outward is seen as open friendly. Palm down gestures are generally seen as dominant, emphasizing and possibly aggressive, especially when there is no movement or bending between the wrist and the forearm. This palm up, palm down is very important when it comes to handshaking and where appropriate.

Mouth movements can give away all sorts of clues. We purse our lips and sometimes twist them to the side when we're thinking. Another occasion on which we might use this movement is to hold back an angry comment we don't wish to reveal. Nevertheless, it will probably be spotted by other people and although they may not know the comment, they will get a feeling you were not pleased. There are also different types of smiles and each gives off a corresponding feeling to its recipient.

- **Read the news clipping and answer the questions:** [04]

March 08 2017 :

The Times of Gujrat (Ahmedabad)

'Beti Bachao Beti padhao' (Save the girl child and educate the girl child) is a scheme launched by the government in January 2015. The purpose of launching this scheme Mas generating awareness as well as improving the efficiency of welfare services for women and girl child in the Indian society. The initial capital required for initiating this scheme was Rs. 100 crore. The launch of this scheme was very much required as according to census data of 2001. child sex ratio of age group 06 years was 927 girls 1000 boys in our county. It was seen a huge drop in the sex ratio 918 girls / 1000 boys in 2011.

Indian was ranked 41st among 195 countries worldwide by the UNICEF in 2012 that's why the scheme for girls was very much necessary to aware people about the safety of women all over India. This scheme also makes a call to people to eradicate female feticides.

Questions:

- 9. How much fund did the government require to implement this scheme?
- 10. What is India's place in the world in gender ratio?
- 11. Why did the census data of 2011 make the government think?
- 12. What was the purpose of the scheme 'Beti Bacho Beti Padharo' ?

- **Do as directed**

[04]

- 13. We have not found our grandfather in such happy mood. When we went into the room, he was singing a romantic song. We asked him many questions but he didn't reply.

- **Start like this:**

Our grandfather has not been.....

- 14. Mr. J. D. Trivedi served in this school for many years. He taught English in the higher secondary section. The students showed love and gratitude towards him.

- **Starts like this:**

Mr. J. D. Trivedi has been serving

SECTION C

- 16. **Render the following dialogue into Indirect Speech.** [04]

"What kind of deal did you make?" asked Kavita.

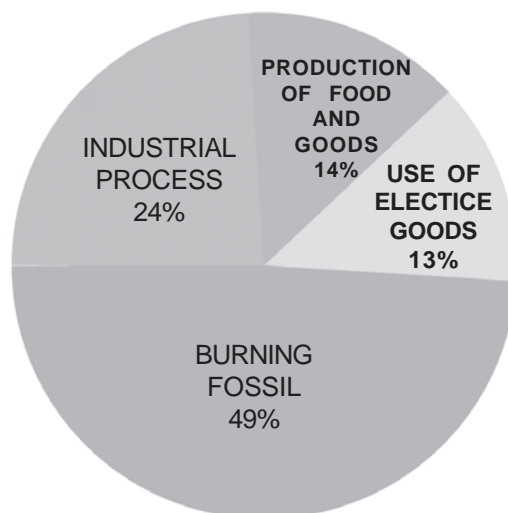
"We haven't got a deal." Keyur admitted. "The distributor copyrighted our serial"

"It's about a Rabbit and this time we'll copyright it." Keyur added.

"Oh! How adventures you are!" Kavita said.

- 17. **Study the data and write a paragraph on it about eighty words :** [04]

Contributions to global warming by human activities

18. You are going to deliver a speech on your own thoughts on freedom in your school assembly. Draft a speech using the given points in about 100 words. [05]

Point: What is real freedom ? - wrong perception about freedom, what is your opinion. express your thoughts not to be imitative - not to follow traditions blindly - importance of education.

SECTION D

19. Write a paragraph in about 150 words using the key words. [07]

Your Favourite Cartoon Series:

Points : Names of some cartoon series - your favourite cartoon series - its characters - your favourite character - the part you like most - what you learn from it

OR

Women Empowerment

Points: condition of women in past - condition of women now a days - need of empowerment - role of society - role of government - equality - leading women

20. Mr. Janak Bhatt writes an email to Amazingkart.com requesting them to replace the mobile phone he has purchased as the piece is not working properly.

Draft an email on amazingkart@zmail.com on his behalf in about 100 words. [05]

To,
Subject:

OR

- A seminar on stress management was organized in your school for. Write a report on it in about 100 words.

ધોરણ-12 ગુજરાતી (FL) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	માસ	કાર્ય દિવસ	પ્રકરણ	તાસ સંખ્યા
1.	જૂન	22	1. અખિલ ભ્રત્માંડમાં 2. ખીજડિયે ટેકરે 3. દમયંતી સ્વયંવર	22
2.	જુલાઈ	26	4. સત્યાગ્રહાશ્રમ 5. રામબાણ 6. ઊછીનું માગનારાઓ 7. શ્યામ રંગ સમીપે	26
3.	ઓગસ્ટ	23	8. અમરનાથની યાત્રાએ 9. ભવના અબોલા 10. યુધિષ્ઠિર યુદ્ધવિષાદ	23
4.	સપ્ટેમ્બર	24	11. ઊર્મિલા 12. સૌજન્યશીલ પ્રભાશંકર 13. મા'ત્માના માણસ	24
5.	ઓક્ટોબર	11	14. છેલ્લું દર્શન (આસ્વાદ) 15. જુઓ	11
6.	નવેમ્બર	22	16. સેલ્વી પંકજમ્ 17. પથ્થર થરથર ધ્રૂજે 18. આંસુભીનો ઊજાસ	22
7.	ડિસેમ્બર	24	19. ઈશ્વર સર્વવ્યાપી 20. બા એકલાં જીવે... 21. અનિરુદ્ધનો ગૃહત્યાગ	24
8.	જાન્યુઆરી	26	22. ભાણી 23. સમતા અને બંધુતાના પથદર્શક 24. શરત	26
9.	ફેબ્રુઆરી	23	પુનરાવર્તન અને માર્ગદર્શન	23

નોંધ : ● અભ્યાસક્રમના અધ્યયન અધ્યાપન સાથે વ્યાકરણ, અર્થગ્રહણ અને લેખનના બધા મુદ્દાઓની સાથે અભ્યાસ કરાવવાનો રહેશે.

● પાઠ્યપુસ્તકમાં પૂરકમાં સ્વ-અધ્યયનરૂપે આપેલ કૃતિઓમાંથી પરીક્ષામાં પૂછવાનું રહેશે નહીં.

ધોરણ-12 ગુજરાતી (FL) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 100

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

(A) હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	કૌશલ્ય (S)	કુલ ગુણ
PART-A ગુણ	25	25	–	–	50
PART-B ગુણ	17	05	08	20	50
કુલ ગુણ	42	30	08	20	100

PART-A

(B) પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	હેતુલક્ષી	50	50	60 મિનિટ

PART-B

(C) પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (E.A.)	03	20	60 મિનિટ
2.	લાંબા જવાબી પ્રશ્નો (L.A.)	03	13	30 મિનિટ
3.	ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો (S.A.-I)	07	17	30 મિનિટ
	કુલ	13 પ્રશ્નો	50 ગુણ	120 મિનિટ

(D) કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ કક્ષાના પ્રશ્નો	40	40%
2.	મધ્યમ કક્ષાના પ્રશ્નો	45	45%
3.	કઠિન કક્ષાના પ્રશ્નો	15	15%
	કુલ	100	100%

ધોરણ-12 ગુજરાતી (FL) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર

કુલ ગુણ : 100

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	પદ્ય પર આધારિત કૃતિઓ	25
2.	ગદ્ય પર આધારિત કૃતિઓ	25
3.	વ્યાકરણ આધારિત મુદ્દાઓ :	50
	સમાનાર્થી 02 ગુણ	
	વિશેષણ 01 ગુણ	
	વિરુદ્ધાર્થી 01 ગુણ	
	શબ્દસમૂહ 01 ગુણ	
	રૂઢિ પ્રયોગ 01 ગુણ	
	તળપદા 01 ગુણ	
	કૃદંત 01 ગુણ	
	નિપાત 01 ગુણ	
	પદક્રમ-પદસંવાદ 01 ગુણ	
	10 ગુણ	
	અર્થગ્રહણ-કૌશલ્ય સમાવિષ્ટ મુદ્દાઓ :	
	અરજી લેખન 05 ગુણ	
	સંક્ષેપીકરણ 05 ગુણ	
	નિબંધ 10 ગુણ	
	વિચાર વિકાસના 05 ગુણ	
	ક્રમ પ્રમાણે ફકરો	
	ભાવાત્કમ-વાદાત્મક 05 ગુણ	
	ગદ્યાર્થ-પદ્યાર્થ 10 ગુણ	
	40 ગુણ	

ધોરણ-12 ગુજરાતી (FL) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર

કુલ ગુણ : 100

PART-A

50 ગુણ

PART-B

50 ગુણ

વિભાગ : A

10 ગુણ

વિભાગ : B

10 ગુણ

વિભાગ : C

30 ગુણ

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

BLUEPRINT

વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 12 વિષય : ગુજરાતી (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) કુલ ગુણ : 100 સમય : 3 કલાક

FORM OF QUE.	PART-A										PART-B										Total Marks			
	KNOWLEDGE					UNDERSTANDING					APPLICATION					SKILLS								
	KNOW	UND	APP	SKILL		SA1	SA2	LA	EA		SA1	SA2	LA	EA		SA1	SA2	LA	EA					
1. પદ	8(8)	7(7)				6(3)												4(1)						25(19)
						2(1)*												4(1)*						6(2)*
2. ગુણ	11(11)	4(4)				6(3)												4(1)						25(19)
						2(1)*												4(1)*						6(2)*
3. વ્યાકરણ	6(6)	4(4)																						10(10)
4. અર્થ ગ્રહણ		10(10)											5(1)											15(11)
5. લેખન						5(1)																5(1)	15(2)	25(4)
																						5(1)*	20(2)*	25(3)*
Sub Total	25(25)	25(25)				17(7)							5(1)								8(2)	5(1)	15(2)	
						4(2)*															8(2)*	5(1)*	20(2)*	
Total																								100(70)

નોંધ: 1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે. 2. * (કૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
 3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ધોરણ-12 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા) (001) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 100

- સૂચનાઓ : (1) નીચે આપેલા 1થી 50 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) નીચે આપેલા 1થી 50 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. દરેક પ્રશ્નનો એક ગુણ છે.
(3) આપને અલગથી આપેલ O.M.R. પત્રકમાં જે-તે પ્રશ્ન નંબર સામે (A) O, (B) O, (C) O, (D) O આપેલ છે. તે પ્રશ્નનો જે જવાબ સાચો હોય તેના વિકલ્પની પાસે દર્શાવેલ O (વર્તુળ)ને O.M.R. પત્રકમાં પેનથી પૂર્ણ ● ઘટ્ટ કરવાનું રહેશે.

PART - A

પદ્ય વિભાગ

- અખિલ બ્રહ્માંડમાં તું શ્રી હરિ.
(A) માત્ર (B) અનેક (C) એક (D) સર્વસ્વ
- કયા રાજાએ પુત્રી દમયંતીનો સ્વયંવર યોજ્યો હતો ?
(A) ભીમ (B) ભોજ (C) ભીમક (D) ભારમલ
- રામબાણ એટલે શું ?
(A) પ્રભુની ભક્તિ (B) પ્રભુની શક્તિ (C) રામે છોડેલું બાણ (D) સચોટ બાણ
- ગોપીને કેવા રંગની સમીપે નથી જવું ?
(A) જાંબુડી (B) શ્યામ (C) કસ્તૂરી (D) ભૂખરો
- ગોપી કોનો શબ્દ સાંભળવાની ના કહે છે ?
(A) કબૂતર (B) કોકિલા (C) ચકલી (D) મોર
- “ભવના અબોલા” કૃતિનો પ્રકાર જણાવો.
(A) બાળગીત (B) લોકગીત (C) પ્રણયગીત (D) લગ્નગીત
- પતિને મનાવવા નાયિકા શું કોરીને ઘર બનાવવાનું કહે છે ?
(A) પહાડ (B) ટેકરી (C) ડુંગર (D) લોકગીત
- ઉર્મિલા પદ્યનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.
(A) ખંડકાવ્ય (B) આખ્યાન (C) સોનેટ (D) લોકગીત
- ઉર્મિલા કાવ્યમાં સાંભળેલી શોકની વાર્તા કેવી લાગી ?
(A) વિસ્મય (B) સર્પદંશ (C) વસ્તી (D) વિવેકી

10. 'મળ્યાં તુજ સમીપ અગ્નિ ! તુજ પાસ જુદાં થિય' - આ પંક્તિ કયા કાવ્યમાંથી લેવામાં આવેલ છે ?
 (A) છેલ્લું દર્શન (B) ભાણી (C) બા એકલાં જીવે (D) પથ્થર થરથર ધ્રૂજે
11. 'જુઓ' કાવ્યમાં આ નગર કેવું છે ?
 (A) કાયબો (B) રેત (C) પવન (D) બાળક
12. 'પથ્થર થરથર ધ્રૂજે' - કાવ્ય શેમાંથી લેવામાં આવ્યું છે ?
 (A) છંદોલય બૃહત (B) અલ્પવિરામ (C) કિન્નરી (D) 33 કાવ્યો
13. જેણે પાપ કર્યું ના એકે તે પહેલો ફેંકે. - પંક્તિને પૂર્ણ કરો.
 (A) કાંકરો (B) પથ્થર (C) પાષાણ (D) ઢેખાળો
14. 'બા એકલાં જીવે' - કાવ્યમાં બાના ઘરને કોની સાથે સરખાવ્યું છે ?
 (A) રસગુલ્લા (B) વેકેશન (C) સુખડી (D) માળો
15. 'ભાણી' કાવ્યમાં કેવી કન્યાની સ્થિતિનું વર્ણન છે ?
 (A) પરણેલી (B) કંગાળ (C) કુંવારી (D) રડતી

પદ્ય વિભાગ

16. સેલ્વી પંકજમ્ ત્રણ-ચાર વર્ષ ક્યાં રહી હતી ?
 (A) ગાંધીગ્રામ (B) ડિડિંગલ (C) રાજકોટ (D) વડોદરા
17. 'આંસુભીનો ઉજાસ' - પાઠનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.
 (A) નવલિકા (B) નિબંધ (C) નવલકથા ખંડ (D) પ્રવાસ નિબંધ
18. શ્વેતકેતુ પાત્ર કઈ કૃતિમાં લેવામાં આવ્યું છે ?
 (A) ઈશ્વર સર્વ વ્યાપી (B) આંસુભીનો ઉજાસ
 (C) સેલ્વી પંકજમ્ (D) સૌજન્યશીલ પ્રભાશંકર
19. સમતા અને બંધુતાના પથદર્શક કોને ગણવામાં આવ્યા છે ?
 (A) કિશોર મકવાણા (B) બાબા સાહેબ આંબેડકર
 (C) ગાંધીજી (D) નવલકિશોર
20. મહાનામે કોની વાત માન્ય રાખી ?
 (A) આર્યપુત્ર (B) અનુરુદ્ધ (C) ઉપાલિ (D) કિંબિલ
21. ભોજો કેવા રિલે ઊભો ઊભો વાડાનું ટોટામણ કરતો ?
 (A) ઉઘાડે (B) પહેરેલા (C) અર્ધ પહેરેલા (D) થરથરતા
22. વિનોબા ભાવેનું મૂળ નામ શું હતું ?
 (A) વિનાયક (B) વિનાયક રાવ (C) વિનોદ રાવ (D) વિઠોબા
23. બંગાળની કઈ ક્રાંતિની ભાવના લેખકને ખેંચતી હતી ?
 (A) વંદે માતરમ્ (B) જય ભારત (C) ચરોતર ક્રાંતિ (D) અહિંસક ક્રાંતિ

24. ઊછીનું માગનાર શું નથી આપતા ?
 (A) વેચાતું (B) ખરીદેલું (C) ઊછીનું (D) પોતાનું
25. ઊછીનું માંગનારાઓની નજર કેવી હોય છે ?
 (A) સમડી જેવી (B) ગીધ જેવી (C) શિકારી જેવી (D) કાતિલ જેવી
26. અમરનાથની યાત્રાએ જતાં સૌથી પહેલો પડાવ ક્યાં કરવો પડે છે ?
 (A) નંદનવાડી (B) નગીના વાડી (C) ચંદન વાડી (D) મંથનવાડી
27. બુલબુલ, રાજા અને નિશાત એ કોના નામ હતા ?
 (A) યાત્રાળુઓ (B) પુત્રો (C) ઘોડાઓ (D) છોકરાંઓ
28. “ભવના અબોલા” કૃતિનો પ્રકાર જણાવો.
 (A) બાળગીત (B) લોકગીત (C) પ્રણયગીત (D) લગ્નગીત
29. ‘યુષ્કિર યુદ્ધવિષાદ’ કૃતિના લેખકનું નામ જણાવો.
 (A) જયશંકર જોશી (B) ઊમિયાશંકર જોશી
 (C) ઉમાશંકર જોશી (D) જેઠાલાલ જોશી
30. ‘મારા પર આપ વિશ્વાસ ન રાખો તો આવું’ - આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 (A) વાઈસરોય (B) ભાવસિંહજી (C) પ્રભાશંકર (D) ગાંધીજી

વ્યાકરણ વિભાગ

31. ‘લીમડા નીચે એક ખાટલો પાથર્યો હતો’ - વાક્યમાંથી નિપાત શોધો.
 (A) જ (B) એક (C) નીચે (D) ખાટલો
32. ‘થોથવાઈ જવું’ - રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ શોધો.
 (A) અશક્તિ આવવી (B) ભાવાવેશમાં બોલી ન શકવું
 (C) થરથરવું (D) કાલુઘેલું બોલવું
33. ‘વસુધા’ - શબ્દનો સમાનાર્થી દર્શાવો.
 (A) અમૃત (B) ધન (C) ધરતી (D) સ્ત્રી
34. શોષક - શબ્દનો શબ્દસમૂહ શોધો.
 (A) શોષણ કરનાર (B) શોષણ દબાવનાર
 (C) શોષણ સહન કરનાર (D) શોધનાર
35. ઢાંઢો - તળપદા શબ્દનું શિષ્ટ રૂપ આપો.
 (A) અભણ (B) લગ્ન ન કરનાર
 (C) બળદ (D) બુદ્ધિ વગરના
36. ‘તિરસ્કૃત’ - શબ્દનો વિરોધી અર્થવાળો શબ્દ આપો.
 (A) બહિષ્કૃત (B) સંસ્કૃત (C) પ્રાકૃત (D) સ્વીકૃત

37. નીચેના વાક્યમાંથી 'કૃદંત' વાળો શબ્દ શોધો.
હસીહસીને તે બેવડ વળી ગયા
(A) બેવડ (B) વળી (C) ગયા (D) હસીહસીને
38. પદક્રમ પદસંવાદની દૃષ્ટિએ યોગ્ય વાક્ય શોધો.
(A) ઈંગ્લેન્ડના નામી ચિત્રકાર સર ઓસ્વાલ્ડબિર્લી પાસે ગાંધીજી ઊભા રહે.
(B) ગાંધીજી નામી ચિત્રકાર સર ઓસ્વાલ્ડ બિર્લી પાસે રહે ઊભા.
(C) ઈંગ્લેન્ડના સર ઓસ્વાલ્ડ બિર્લી પાસે નામી ચિત્રકાર ગાંધીજી ઊભા રહે.
(D) ચિત્રકાર નામી સર ઓસ્વાલ્ડ બિર્લી પાસે ઈંગ્લેન્ડના ગાંધીજી ઊભા રહે.
39. નીચેના વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધો.
મારતે ઘોડે અમે પહેલગામ પહોંચ્યા
(A) ઘોડે (B) મારતે (C) અમે (D) મારતે ઘોડે
40. 'ભીતિ' - શબ્દનો અર્થ જણાવો.
(A) ભેગું (B) બીજી (C) ડર (D) ડરપોક
- નીચેનું પદ્ય વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ વિકલ્પોમાંથી શોધો.

રયો રયો, અંબર ચુંબી, મંદિરો,
ઊંચા ચણો મ્હેલ, ચણો મિનારા !
મઢો સ્ફટિકે, લટકાવો સુમ્મરો,
રંગે ઉડાવો જળના કુવારા !
રયો, રયો ચંદન વાટિકાઓ,
ઊંડા તણાવો નવરંગ ઘુમ્મરો,
ને કૈંક ક્રિડાંગણ, ચંદ્રશાળા,
રયો ભલે ! અંતર રૂંધતી શિલા,
એ કેમ ભાવિ બહુ કાળ સાંખશે ?
દરિદ્રની એ ઉપહાસલીલા
સંકેલવા, કોટિક જીભ ફેલતો
ભૂખ્યાં જનોનો જઠરાગ્નિ જાગશે;
ખંડેરની ભસ્મકણી ન લાઘશે !

— ઉમાશંકર જોશી

41. આ કાવ્યમાં કોની વાત કરવામાં આવી છે ?
(A) દરિદ્ર (B) ખંડેરની (C) રયવાની (D) કુવારાની
42. નીચેનામાંથી કયું ક્રિયાપદ કાવ્યમાં વપરાયું નથી ?
(A) સાંખશે ? (B) પામશે (C) લાઘશે (D) જાગશે.

43. આકાશ માટેનો કયો શબ્દ કાવ્યમાં વપરાયો છે ?
 (A) સ્ફટિક (B) અંબર (C) નવરંગ (D) શિલા
44. ક્રિડાંગણ એટલે શું ?
 (A) શાળા (B) સમરાંગણ (C) શિક્ષકગણ (D) રમતનું મેદાન
45. ઉપહાસ શબ્દનો અર્થ શોધો.
 (A) મજાક (B) ઉપવાસ (C) અલ્પાહાર (D) ફળાહાર
- નીચેનું ગદ્ય વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વાજબ વિકલ્પોમાંથી શોધો.
- પાનખરની મૌસમ એટલે ઓળખ ભૂંસી નાખવાની મોસમ. નામને સંતાડી દેવાની મોસમ. વૃક્ષો ઉપરથી ખરી પડતાં પાંદડાં જોઈ છું ત્યારે મને પીપળાનાં પાન ઉપર સૂતેલા બાલકૃષ્ણ દેખાય છે. એક પાંદડું બાલમુકુંદની પથારી બની શકે છે એ કાંઈ હસી કાઢવા જેવી વાત નથી. મને તો પાનખર એટલે બાલમુકુંદને સૂવા માટે શૈયાની ઓફર કરતાં વૃક્ષો લાગે છે. પાંદડાનું કોઈ વિશેષ નામ કે ઓળખ નથી એટલે જ એ બાલમુકુંદને સ્પર્શી શક્યું છે. વૃક્ષનાં ખરી જતાં પાંદડાંના ઢગલામાં હું કીડી થઈને બાલમુકુંદને શોધ્યા કરું છું. પણ મને પાંદડાં સિવાય કંઈ હાથમાં નથી આવતું, કારણ કે હું નામથી ભરેલો છું.
46. પાનખર એટલે શું ?
 (A) પાન અને ખર (B) પાંદડા ખરે તે ઋતુ
 (C) મોસમ (D) ઓળખ
47. પથારી માટે કયો શબ્દ ફકરામાં વપરાયો છે ?
 (A) મોસમ (B) વિશેષ (C) શૈયા (D) પાંદડા
48. પીપળાના પાન પર કોણ દેખાય છે ?
 (A) બાલ (B) બાલ-કૃષ્ણ (C) બલરામ (D) બાલકૃષ્ણ
49. 'પર્ણ' શબ્દનો કયો સમાનાર્થી શબ્દ નથી ?
 (A) પાન (B) પાંદ (C) પાંદડું (D) પાદ્ય
50. કઈ વાત હસી કાઢવા જેવી નથી ?
 (A) પાંદડું પથારીમાં હોય તે (B) પાન પર બાલકૃષ્ણ સૂવે તે
 (C) પાંદડું પથારી બની શકે તે (D) એક પાંદડું બાલમુકુંદ બની શકે તે

PART - B

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ-A (પદ્ય પર આધારિત)

- નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. (કોઈ પણ ત્રણ) [06]
 1. પરમાત્મા પૃથ્વી પર કયા કયા સ્વરૂપે રહેલો છે ?
 2. મીરાંબાઈ પર રાણાજીએ શા માટે ક્રોધ કર્યો ?
 3. પતિની વાતનો ઉર્મિલાએ શો જવાબ આપ્યો ?
 4. 'શક્યતાના દ્વાર ખખડાવવા' એટલે શું ?
- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તૃત જવાબ આપો. [04]
 5. દેવોએ નળ-દમયંતીને પ્રસન્ન થઈને કયા વરદાન આપ્યા ?
અથવા
 5. 'છેલ્લું દર્શન' કાવ્યમાંની કવિની મનઃસ્થિતિનું આલેખન કરો.

વિભાગ-B (ગદ્ય પર આધારિત)

- નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ ત્રણ) [06]
 6. ભોજાએ ઈનામમાં શી માગણી કરી ? શા માટે ?
 7. પોતાનું શેષ જીવન વનમાં ગાળીને યુધિષ્ઠિર શું કરવા ઈચ્છે છે ?
 8. સેલ્વી પંકજને નાયકનું સ્વાગત કેવી રીતે કર્યું ?
 9. ગુરુ પાસે ભણવાથી શ્વેતકેતુમાં કેવા ફેરફારો આવ્યા ?
- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તૃત જવાબ આપો. [04]
 10. વસુંધામાં કેળવણી પામનાર યુવકોને કેવા-કેવા કાર્યો કરવા પડે છે ?
અથવા
 10. 'અમરનાથની યાત્રા' કઠિન છે એવું શા પરથી કહી શકાય ?

વિભાગ-C (અર્થગ્રહણ અને લેખન કૌશલ્ય)

11. ગુજરાતી વિષયના શિક્ષક તરીકે આપ શાળામાં જોડાવા ઈચ્છો છો. તો તે અંગેની અરજી હાઈસ્કૂલના આચાર્યશ્રીને કરો. [05]

12. નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી, તેનો ત્રીજા ભાગ જેટલો સંક્ષેપ કરીને તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો. [05]

આજે આપણને આપણી પોતાની પ્રગતિ પ્રત્યે અહો અહો થઈ રહ્યું છે. જોતજોતામાં કેટલું વિજ્ઞાન ખેડાયું છે અને ખેડાતું જાય છે. પંદર મિનિટમાં ભયંકર ઉલ્કાપાત મચાવી શકાય તેટલે સુધી વિજ્ઞાનનો વિકાસ થશે એવા ભણકારા વાગે છે. પુરાણોએ ભગવાનનો મહિમા ગાતા કહ્યું છે કે, “તેની ભ્રુકુટિના વિલાસમાત્રથી બ્રહ્માંડોનો પ્રલય થાય છે.” આ સિદ્ધિ તો માણસના હાથમાં આવવા લાગી છે. ચંદ્ર અને મંગળ તેમ જ ગુરુ તથા શનિ સાથે એ સંપર્ક સાધવાની કળા વૈજ્ઞાનિક શોધી કાઢશે એવી એને ઉમેદ આવી છે. ભોગ સિદ્ધિ અને રોગના ઈલાજો શોધાઈ રહ્યાં છે. હિંસા કરવાના અને તેની સામે બચવાના પણ નવા નવા માર્ગો ખોળાય છે, પણ રોગ, ઘસારો અને હિંસાને જીવનમાં સ્થાન જ ન મળે. ન પોતાને લાગે, ન બીજાને પહોંચે, એવી જાતના જીવનના નિયમોને શોધવા અને તેને અનુકૂળ સંસ્કૃતિને ખીલવવાની બુદ્ધિ હજી શોધાઈ નથી.

13. નીચેના ગદ્યખંડને કાળકથન રીતિ પ્રમાણે વિચારવિકાસના ક્રમમાં ગોઠવીને ફરીથી લખો. [05]

તેને કેમ ખેડાય, ખેડ્યા પછી ધાન્ય કેમ વવાય, ધૂંસાભૂંસા જુદા કરવા, ઝાટકીને સાફસૂફ કરવું, કોઠારમાં ભરવું ને પછી તેમાંથી ભોજન તૈયાર કરવું. વત્સ, તને હું સમજાવું કહી મહાનામ ખેતર કોને કહેવાય, એમ બધી ક્રિયાની સમજ પાડીને કહ્યું, “આ જ પ્રમાણે બધી ક્રિયાઓ બીજે વરસે ફરી પાછી અનુક્રમે કરવાની ને એમ દર વર્ષે કર્યે જવાનું.”

14. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય પર આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. [10]

યૌવન એટલે જીવનની વસંત

પ્રસ્તાવના - કુદરતની અનેક ઋતુઓમાં વસંતનું મહત્ત્વ - કુદરતમાં પ્રતિવર્ષ વસંત - માનવજીવનમાં એકવાર - યૌવન ક્રાંતિકારી - લાગણીઓનો ઉશ્કેરાટ - મોજ, શોખ, આનંદ-જીવનમાં-સનાતન મૂલ્યોની સમજ - સર્જનાત્મક પ્રવૃત્તિ - સમાજપયોગી કાર્યો - દેશ વિકાસના કાર્યો - ઉપસંહાર

અથવા

14. પ્રદૂષણ એક સાર્વત્રિક સમસ્યા

પ્રસ્તાવના - ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની અસરો - વસતી વિસ્ફોટની અસરો - અણુશસ્ત્રોની આંધળી દોટ - અખતરાની અસરો - મોજ-શોખમાંથી પેદા થતું પ્રદૂષણ - પ્રદૂષણ ઘટાડવાના ઉપાયો - ઉપસંહાર

અથવા

14. સમાજમાં કન્યા કેળવણીનું મહત્ત્વ

પ્રસ્તાવના - કેળવે તે કેળવણી - અભણ સ્ત્રીને પડતી મુશ્કેલીનું નિવારણ - આકસ્મિક સંજોગોમાં કેળવણી આશીર્વાદરૂપ - બૌદ્ધિક વિકાસ - કુટુંબ સંચાલનમાં મદદરૂપ - પોતાના સંતાનના વિકાસમાં યોગ્ય ફાળો - ઈદિરા ગાંધી, કલ્પના ચાવલા જેવી સફળ સ્ત્રીઓનાં દષ્ટાંત - વિકાસશીલ સમાજ - ઉપસંહાર

15. નીચેના ગદ્યાંશને વાદાત્મક ગદ્યસ્વરૂપે ફરીથી લખો. [05]

માણસનું જ્ઞાન એકાંગી હોય તો એનો ઈલાજ શો ? પરંતુ જો સમજે તો કેવું સારું ? શું અમુક બાબતનો વિચાર પોતાની માફક બીજાને કરવાનો હક નથી ? દરેકની દૃષ્ટિએ સમાન નથી હોતી. દરેકને પોત પોતાનો મત માનવાનો એટલોય અધિકાર ન હોય ? આપણે ખોટો હઠાગ્રહ શા માટે કેળવવો ? ઉદારતાએ તંદુરસ્ત મનની અને હઠાગ્રહ એ માંદલા મનની નિશાની છે. છીછરું મન હોય ત્યાં હઠ હોય.

અથવા

15. નીચેના પરિચ્છેદનું ભાવાત્મક ગદ્યમાં રૂપાંતર કરો.

“સાદગીમાં પણ ઘણી મોહક સુંદરતાને કમનીયતા હોઈ શકે એનો ખ્યાલ મને જીવનમાં પહેલીવાર આવ્યો, ખાદીની સાડી, ગ્રામ વિસ્તાર, સાદા માણસો આ બધું ખૂબ સુંદર હોઈ શકે, એમાં ઘણી શોભા હોઈ શકે એનો ખ્યાલ જો હું ગાંધીગ્રામ ન આવ્યો હોત તો મને જીવનમાં કદીય આવત નહિ. ખરેખર એ સાડી એને સરસ દીપતી હતી.”

ધોરણ-12 ગુજરાતી (SL) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
માસવાર અભ્યાસક્રમ

ક્રમ	માસ	કાર્ય દિવસ	પ્રકરણ	તાસ સંખ્યા
1.	જૂન	22	પદ્ય-1, ગદ્ય-2	16
2.	જુલાઈ	26	પદ્ય-3, ગદ્ય-4 (પ્રત્યય, અનુગો, નામયોગી)	17
3.	ઓગસ્ટ	23	પદ્ય-7, ગદ્ય- 5, 6, 8 (વાક્યરચના, વાક્ય પ્રકારો)	15
4.	સપ્ટેમ્બર	24	પદ્ય-9, ગદ્ય-10 (પુનરાવર્તન)	16
5.	ઓક્ટોબર	11	પદ્ય-11, ગદ્ય-12 (પુનરાવર્તન)	07
6.	નવેમ્બર	22	પદ્ય-13, 15, ગદ્ય-14 (પદ્ધત્તમ, પદ્ધત્તસંવાદ)	14
7.	ડિસેમ્બર	24	પદ્ય-17, ગદ્ય-18, 19 (સંક્ષેપીકરણ, અહેવાલ લેખન)	16
8.	જાન્યુઆરી	26	પદ્ય-21, ગદ્ય-20 (ગદ્યાર્થગ્રહણ)	17
9.	ફેબ્રુઆરી	23	પુનરાવર્તન	15

ધોરણ-12 ગુજરાતી (SL) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 100

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેનાં માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

(A) હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	કૌશલ્ય (S)	કુલ ગુણ
PART-A ગુણ	18	18	10	04	50
PART-B ગુણ	17	12	10	11	50
કુલ ગુણ	35	30	20	15	100

PART-A

(B) પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	હેતુલક્ષી	50	50	60 મિનિટ

PART-B

(C) પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (E.A.)	01	07	20 મિનિટ
2.	લાંબા જવાબી પ્રશ્નો (L.A.)	07	28	60 મિનિટ
3.	ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો (S.A.-II)	05	10	25 મિનિટ
4.	ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો (S.A.-I)	05	05	15 મિનિટ
	કુલ	18 પ્રશ્નો	50 ગુણ	120 મિનિટ

(D) કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ કક્ષાના પ્રશ્નો	40	40%
2.	મધ્યમ કક્ષાના પ્રશ્નો	45	45%
3.	કઠિન કક્ષાના પ્રશ્નો	15	15%
	કુલ	100	100%

ધોરણ-12 ગુજરાતી (SL) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર

કુલ ગુણ : 100

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	કોઘી સ્વભાવને જીતવોને	01
2.	કુસુમનું કઠણ તપ	04
3.	એક સરખા દિવસ સુખના..	04
4.	નારાયણ હેમચંદ્ર	02
5.	થીંગડું	02
6.	બિસ્મિલ્લાખાં	04
7.	વીડી વાઢનારાં	02
8.	અખાનો સંસાર ત્યાગ	01
9.	હંકારી જા	04
10.	જળનગરી વેનીસ	01
11.	વડલોને પંખીડાં	02
12.	પૂંજા મેજરની લગની	04*
13.	વતનનો તલસાટ	04*
14.	મોરના ઈડાં	02
15.	આ રસ્તાઓ	02*
16.	સુખનો કાળ બાળપણનો	02
17.	મેળો આપો તો	01
18.	અઘરો દિવસ	04
19.	સત્યવીર સોકેટિસ	03
20.	બે લઘુ કથાઓ	02*
21.	બેટા મને પાછી જવા દે	01

ધોરણ-12 ગુજરાતી (SL) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર

કુલ ગુણ : 100

PART-A

50 ગુણ

PART-B

50 ગુણ

વિભાગ : A

15 ગુણ

વિભાગ : B

20 ગુણ

વિભાગ : C

15 ગુણ

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ ડાઈ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

BLUEPRINT

વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 12 વિષય : ગુજરાતી (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

કુલ ગુણ : 100

સમય : 3 કલાક

FORM OF QUE.	PART-A											PART-B											Total Marks									
	KNOW			UND			APP			SKILL			KNOWLEDGE			UNDERSTANDING			APPLICATION			SKILLS										
	SAI	SA2	LA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA		EA								
1. મુદ્દા	6(6)	6(6)	3(3)	3(3)	3(3)	3(3)	4(1)	3(3)	4(1)	4(1)	4(1)	4(1)	4(1)	4(1)	4(2)*									30(22)								
2. ગુદ્દા	4(4)	8(8)	2(2)	2(2)	3(3)	8(2)*	4(1)*	6(3)*																35(23)								
3. વ્યાકરણ	7(7)	4(4)	4(4)	4(4)																				15(15)								
4. કાવ્યાર્થગ્રહણ ગદ્યાર્થગ્રહણ	1(1)	1(1)	3(3)	3(3)																				5(5)								
5. લેખન							4(1)														4(1)	7(1)		15(3)								
Sub Total	18(18)	18(18)	11(11)	3(3)	5(5)	-	12(3)	12(3)	12(3)	12(3)	10(5)	10(5)	11(2)	100(68)																		
Total	50(50)											17(8)											12(3)			10(5)			11(2)			100(68)

- નોંધ :
1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
 2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
 3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ધોરણ-12 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા) (008) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 100

સમય : 60 મિનિટ

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) નીચે આપેલા 1થી 50 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) નીચે આપેલા 1થી 50 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(3) આપને અલગથી આપેલ O.M.R. પત્રકમાં જે-તે પ્રશ્ન નંબર સામે (A) O, (B) O, (C) O, (D) O આપેલ છે. જે-તે પ્રશ્નનો જે જવાબ સાચો હોય તેના વિકલ્પની પાસે દર્શાવેલ O (વર્તુળ)ને O.M.R. પત્રકમાં પેનથી પૂર્ણ ● ઘટ્ટ કરવાનું રહેશે.

PART - A

પદ્ય વિભાગ

1. 'કોધી સ્વભાવને જીતવો ને' પદ કયા સર્જકનું છે ?
(A) મીરાંબાઈ (B) પાનબાઈ (C) તારામતી (D) ગંગાસતી
2. કવિએ કોનાથી ડરવાનું કહ્યું છે ?
(A) મૃત્યુથી (B) સાહ્યબીથી (C) દુષ્કર્મથી (D) જીવનથી
3. દુર્જનનું કામ શું છે ?
(A) લેશ ફૂલાતો નથી (B) ક્યારેય મુંઝાતો નથી
(C) દાઝ્યા ઉપર ડામ દે છે (D) ગર્વ છોડતો નથી.
4. 'વીડી વાઢનારા' કાવ્યનો પ્રકાર જણાવો.
(A) સોનેટ (B) ગીત (C) લોકગીત (D) ગઝલ
5. નાયિકાને એના પતિએ ભારો કેમ ન ચડાવિયો ?
(A) ભારો વધારે ભારે હતો (B) પતિને ઉતાવળ હતી.
(C) નાયિકાને ઉતાવળ હતી (D) પતિ સ્વાર્થી હતો.
6. 'કોક 'દી આવી ટહુકી જજો' એમ વડલો કહે છે. કારણ કે...
(A) વડલાને જીવવું છે. (B) વડલામાં આગ લાગી છે.
(C) પંખીઓને બચાવવા છે. (D) વડલાને ઘોંઘાટ ગમતો નથી.
7. પંખીઓના જવાબમાં કયો ભાવ પ્રમુખ છે ?
(A) બીજા વડલા પર વસવાટ કરીશું. (B) અમે માળા સાથે ઊડી જઈશું.
(C) હવે દૂર જઈ વસવાટ કરીશું. (D) અંત સમયે સાથ છોડવો નહીં.

8. સૂની સરિતાને તીર પહેરી પીતાંબરી...
- (A) કામના કમાડ મારા ઢંઢોળી જા. (B) દિલનો દડૂલો રમાડી તું જા.
(C) સાગરની સેરે ઉતારી તું જા. (D) ફાવે ત્યાં એને હંકારી તું જા.
9. ત્રિભુવનદાસ પુરુષોત્તમદાસ લુહારનું ઉપનામ જણાવો.
- (A) ધૂમકેતુ (B) સુંદરમ્ (C) ઉશનસ્ (D) વાસુકિ
10. રમણીક અરાલવાળાનું કયું કાવ્ય તમારા અભ્યાસક્રમમાં છે ?
- (A) હંકારી જા (B) આ રસ્તાઓ (C) મેળો આપો તો (D) વતનનો તલસાટ
11. વતન જતાં કવિને કોણ નહીં મળે ?
- (A) જનમ ભોમકા (B) જનની (C) ભેરુ (D) ભગિની
12. કવિ ઉશનસ્ કાવ્યના અંતે રસ્તાઓ વિશે શું કહે છે ?
- (A) કેટલાય રસ્તાઓ પર ચાલવાનું બાકી છે. (B) રસ્તાઓ મને જંપવા દેતા નથી.
(C) રસ્તાઓ વિશે કવિને ફરિયાદ છે. (D) રસ્તાઓ મને પકડી રાખે છે.
13. કવિને એકલતામાં શાની અપેક્ષા છે ?
- (A) કસુંબાની (B) ટોળાંની (C) આકાશની (D) મઝધારની
14. 'બેટા, મને પાછી જવા દે' કાવ્યનો અનુવાદ કોણે કર્યો છે ?
- (A) નીતા રામૈયા (B) ઉમા મહેશ્વરન્ (C) સરોજ પાઠક (D) વર્ષા અડાલજા
15. 'બેટા મને પાછી જવા દે' કાવ્યમાં શાનું પ્રતિબિંબ છે ?
- (A) સંસ્કૃતિની ભવ્યતા (B) બદલાતી જીવનશૈલી
(C) માની મમતા (D) પુત્રવધૂના સંસ્કાર

ગદ્ય વિભાગ

16. 'કુસુમનું કઠણ તપ' પાઠ કઈ નવલકથામાંથી લેવામાં આવ્યો છે ?
- (A) માનવીની ભવાઈ (B) સરસ્વતીચંદ્ર
(C) અમૃતા (D) ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી
17. ગાંધીજીનાં સઘળાં લખાણો કઈ ગંથશ્રેણીમાં સંગ્રહાયા છે ?
- (A) ખરી કેળવણી (B) સત્યના પ્રયોગો (C) ત્યાગમૂર્તિ (D) ગાંધીજીનો અક્ષરદેહ
18. નારાયણ હેમચંદ્ર કોના રાજકીય ગુરુ હતા ?
- (A) વિનોબા (B) કાકા કાલેલકર (C) ગાંધીજી (D) રમણભાઈ
19. 'થીંગ્સ' નવલિકાના સર્જકનું નામ લખો.'
- (A) મોહમ્મદ માંકડ (B) સુરેશ જોષી (C) યુનીલાલ મડિયા (D) પન્નાલાલ પટેલ

20. બિસ્મિલ્લાખાંના જીવન પર સૌથી પ્રબળ અસર કોની હતી ?
 (A) પિતા (B) દાદા (C) મામા (D) કાકા
21. જગતનું અનુપમ લાવણ્યભર્યું શહેર વેનિસ કયા દેશમાં આવેલું છે ?
 (A) જાપાન (B) કેનેડા (C) ભારત (D) ઈટાલી
22. 'પૂજા મેજરની લગની' કૃતિનો સાહિત્ય પ્રકાર લખો.
 (A) ટૂંકી વાર્તા (B) હાસ્યનિબંધ (C) ચરિત્ર નિબંધ (D) નવલકથા અંશ
23. તમારા પાઠ્યપુસ્તકમાં 'મોરનાં ઈંડા' કૃતિ કયા સર્જકની છે ?
 (A) મોહન પરમાર (B) સુરેશ જોષી
 (C) ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી (D) ઈશ્વર પેટલીકર
24. પુ.લ. દેશપાંડે કઈ ભાષાના સુપ્રસિદ્ધ સાહિત્યકાર છે ?
 (A) બંગાળી (B) અંગ્રેજી (C) મરાઠી (D) હિન્દી
25. દયારામની કઈ રચનાઓ જાણીતી છે ?
 (A) પદ (B) ભજન (C) ગરબી (D) રાસ
26. સોક્રેટિસના મતે શું શરમજનક છે ?
 (A) જાત મહેનત (B) શિથિલતા (C) એદીપણું (D) રાજવહીવટ
27. એથેન્સમાં મોતની સજા કેવી રીતે કરવામાં આવતી ?
 (A) દેહાંત દંડ (B) પથ્થરથી મારીને
 (C) જમવાનું ન આપીને (D) ઝેર આપીને
28. રાજમાં કઈ કૃતિનું પાત્ર છે ?
 (A) નવલિકા (B) નવલકથા અંશ (C) લઘુકથા 'ઢોરાં' (D) ચરિત્ર અંશ
29. 'ઝાઘ' લઘુકથામાં કયા ઝાઘની વાત કરવામાં આવી છે ?
 (A) વાગ્યા પછીના (B) ચરિત્ર પર લાગેલ ઝાઘની
 (C) કોઢના સફેદ ઝાઘની (D) દવાની એલર્જીના ઝાઘની
30. અખાની ધર્મની બહેનનું નામ શું હતું ?
 (A) લાભુ (B) કંકુ (C) જમના (D) મંગુ

વ્યાકરણ વિભાગ

31. નીચેના કયા વાક્યમાં યોગ્ય પ્રત્યય પ્રયોજાયો છે તે શોધો.
 (A) 'ગમે તેમ તોય, આ તો દીકરીની જાત' (B) 'આવી તો છોકરુનાં ભણતર ભાંગે'
 (C) 'બેબી ટીનુ ભેંકડો તાણવો' (D) 'તારા છાપું ય લેવાતું નથી'

32. નીચેનામાંથી કયા વાક્યમાં યોગ્ય નામયોગી પ્રયોજ્યો છે તે જણાવો.
 (A) તેમના અમને ઘણી જ મદદ મળી છે. (B) મંદિરની આગળ એક નાનકડો બગીચો છે.
 (C) તેમનાથી અમને ઘણી જ મદદ મળી છે. (D) તે ધાબેથી નીચે આવી ગયો.
33. નીચેનામાંથી કયા વાક્યમાં યોગ્ય અનુગ પ્રયોજ્યો છે તે જણાવો
 (A) હાથ ડોલ ઉંચી કરો (B) તેની દીકરી ભણવા ગઈ
 (C) તેમ ઘર ખૂબ સારાં છે. (D) ગોવિંદ સામે સૌ ઉભાં હતાં.
34. નીચેનામાંથી કયા વાક્યમાં યોગ્ય વિરામચિહ્નોનો ઉપયોગ થયો છે તે જણાવો
 (A) ચડતી-પડતી તો કોના જીવનમાં નથી આવતી !
 (B) સુખ-દુઃખ એ એક સિક્કાની બે બાજુ છે ?
 (C) અહીં ગંદકી કરવી નહીં. કરનારને દંડ થશે.
 (D) તેમના જમણા હાથે- પડી જવાને કારણે વાગ્યું હતું.
35. નીચેના વાક્યમાંથી સંયોજક શોધો.
 એ કહેવામાં કંઈ લાભ નથી, એટલે નથી કહેતા.
 (A) કંઈ (B) નથી (C) એટલે (D) એ
36. નીચેના સાદાં વાક્યને યોગ્ય સંયોજકનો ઉપયોગ કરી ફરીથી લખો.
 (A) મારા મનમાં કંઈ જ નથી.
 (B) આ ઘર તારું ગણીને વાપર જે કારણ મારા મનમાં કંઈ જ નથી
 (C) મારા મનમાં કંઈ જ નથી, પણ તારું જાણીને વાપરજે.
 (D) મારા મનમાં કંઈ જ નથી અને આ ઘર તારું ગણીને વાપરજે.
37. નીચેનામાંથી કયું વાક્ય સંયુક્ત વાક્ય છે તે શોધો.
 (A) વિદ્યાર્થી ભણે છે અને રમે છે. (B) ગોવાળ ગાય દોહે છે.
 (C) વીજળી ચમકે છે. (D) વરસાદ વરસે છે.
38. નીચેનામાંથી કયું વાક્ય સંકુલ છે તે જણાવો.
 (A) રમેશને રજા પડી એટલે તે ઘેર આવ્યો.
 (B) શિયાળો શરૂ થયો પણ ઠંડી પડતી નથી.
 (C) તમે અહીં આવશો કે સીધા જ ભાવનગર જશો ?
 (D) જ્યાં આટલી ઠંડી પડે છે ત્યાં લોકો કેમ રહેતા હશે ?
39. નીચેનામાંથી ઉદ્ગાર વાક્ય શોધો.
 (A) અરેરે ! એણે આવું ન કરાય.
 (B) તેઓ અત્યારે અહીં શા માટે ન આવ્યા ?
 (C) આ બધું લઈ જઈને મારે કોને આપવાનું છે .
 (D) તે માણસ અતિશય મહેનત કરી રહ્યો છે.

40. નીચેના વાક્યમાંથી નિષેધવાક્ય શોધો.
- (A) હું આજે પ્રવાસે જવાનો છું. (B) વાતાવરણમાં આજે શાંતિ નથી.
(C) હું એના ઘેર ગયો (D) ગોવિંદ શાળાએ ગયો.
41. નીચેના વાક્યો પૈકી કયા વાક્યમાં યોગ્ય પદક્રમ-પદસંવાદ છે તે વાક્ય શોધો.
- (A) નૃત્ય જોવાની મોરલાનું બહુ જ મજા સૌને આવી.
(B) ઝડપથી ગામ લોકો જઈ તરફ રહ્યા છે.
(C) કરશન ખોદી ખાડો રહ્યો છે.
(D) દરવાન મકાનની ચોકી કરે છે.
42. નીચેના કયા વાક્યમાં યોગ્ય પદક્રમ-પદસંવાદ છે તે શોધો.
- (A) તે ત્રણ વરસ જૂના દૂધના વેપારી છે.
(B) અહીં ગાયનું શુદ્ધ દૂધ મળે છે..
(C) અહીં શુદ્ધ ગાયનું દૂધ મળે છે.
(D) તે જૂના ત્રણ વરસ દૂધના વેપારી છે.
43. નીચના કયા વાક્યમાં યોગ્ય પદક્રમ-પદસંવાદ નથી તે શોધો.
- (A) દરેક વિદ્યાર્થીએ પરીક્ષા આપવી પડશે. (B) અમારી શાળા સાત વાગે શરૂ થશે.
(C) ગુજરાતનું પાટનગર ગાંધીનગર છે. (D) નગરપાલિકાના સભ્ય રમેશભાઈ નથી.
44. નીચેના વાક્યોમાંથી કયું અંગ્રેજી વાક્ય સાચું છે ?
- (A) Are we going to school ! (B) We are going to school.
(C) Going to school we are (D) School going to we are.
45. નીચેના વાક્યોમાંથી કયું અંગ્રેજી વાક્ય સાચું નથી ?
- (A) All Indians are my brothers and sisters.
(B) Indians all my brothers are and sisters.
(C) Are we going to play ground.
(D) What is your name ?
- નીચે આપેલ પંક્તિઓ વાંચી આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરનો સાચો વિકલ્પ લખો.
- ‘બોલ તમારા હૈડામાં બેઠા,
રૂડા ને રસવાળા;
કોક દી આવી ટહુકી જાજો,
મારી રાખ ઉપર રૂપાળાં.... ઊડી.’
46. ‘બોલ તમારા હૈડામાં બેઠા’ આ પંક્તિ કોના મુખેથી કોને કહેવાય છે ?
- (A) પંખીઓ વડને કહે છે. (B) વડ પંખીઓને કહે છે.
(C) વડનું થડ વગડાને કહે છે. (D) વડનું થડ વડવાઈને કહે છે.

47. 'મારી રાખ ઉપર રૂપાળાં' આ પંક્તિમાં કોની રાખની વાત કરવામાં આવી છે ?
- (A) પંખી મૃત્યુ પામે પછી તેની રાખની (B) વડલો સળગી ગયા પછી તેની રાખની.
(C) કોઈ પણ ઝાડની રાખની (D) ચુલાની રાખની.
- નીચેનો પરિચ્છેદ વાંચી તેની નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તરનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો.
- તે કાળે એથેન્સમાં ઝેર આપીને મોતની સજા કરવામાં આવતી. સોક્રેટીસને કેદીખાનામાં ઝેરનો પ્યાલો આપવામાં આવ્યો. જેલના અધિકારીઓએ રડતાં રડતાં તે તેને આપ્યો. પણ સોક્રેટીસે તો તે હસતે મોઢે હાથમાં લીધો અને જાણે શરબત પીવાનો હોય તેમ આનંદથી તે પી ગયો. આમ તે મૃત્યુને વશ થયો. એથેન્સવાસીઓએ આ રીતે પોતાના એક મહાન પુરુષને ઝેર પાઈને આ જગતમાંથી વિદાય કર્યો. પરંતુ સત્યને ખાતર મોતને વરનાર તે સત્યવીર સોક્રેટીસ આજે દુનિયાભરમાં અમર થઈ ગયો છે.
48. દુનિયામાં સત્યને ખાતર અને મોતને વરનાર સત્યવીર મહાન પુરુષ કોણ થઈ ગયો ?
- (A) ગાંધીજી (B) નેલ્સન મંડેલા (C) ટોલ્સટોય (D) સોક્રેટીસ
49. તે કાળે યુરોપના કયા નગરમાં ઝેર આપીને મોતની સજા કરવામાં આવતી ?
- (A) ગ્રીસ (B) સ્પાર્ટા (C) રોમ (D) એથેન્સ
50. જેલના અધિકારીઓએ ઝેરનો પ્યાલો સોક્રેટીસને કેવી રીતે આપ્યો ?
- (A) હસતાં હસતાં (B) રડતાં રડતાં (C) દોડીને (D) એક હાથે પકડીને

PART - B

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ત્રણ વિભાગ છે.
(2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A (પદ્યવિભાગ)

- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના ચાર ગુણ) [08]
- 1. 'એક સરખા દિવસ સુખના કોઈના જાતા નથી.' કાવ્યનો મર્મ તમારા શબ્દોમાં લખો.
- 2. 'હંકારી જા' કાવ્યનો કેન્દ્રવર્તી ભાવ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- 2. વતનનો તલસાટ કાવ્યમાં વ્યક્ત થતો કવિનો કલ્પાંત આલેખો.
- નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો . (દરેક પ્રશ્નના બે ગુણ) [04]
- 3. વીડી ન વાઢવા પાછળ નાયિકાનો શો હેતુ છે ?
- 4. પંખીઓ વડને શો જવાબ આપે છે ?

અથવા

- 4. કવિને સ્વપ્નમાં શુ નજરે ચઢે છે ?
- નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (દરેકનો એક ગુણ) [03]
- 5. ગંગાસતી શાને જીતવાનું કહે છે.
- 6. સવાર-સાંજ વચ્ચે કવિ શું સામ્ય જુએ છે ?
- 7. નગરજીવનનું બંધિયારપણું બાને શી રીતે સતાવે છે ?

વિભાગ-B (ગદ્યવિભાગ)

- નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના ચાર ગુણ) [12]
- 8. 'કુસુમનું કઠણતપ' શીર્ષકની યથાર્થતા ચર્ચો.
- 9. 'બિસ્મિલ્લાખાં'ને મન પોતાના જીવનના યાદગાર પ્રસંગો કયા કયા છે ?

અથવા

- 9. આંબા ઉછેરની પૂંજાની લગની તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.
- 10. દયારામનો શરણાગતિ ભાવ તમારા શબ્દોમાં લખો.

- નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના બે ગુણ) [06]
- 11. નારાયણ હેમચંદ્ર કેવો પોશાક પહેરતા ?
- 12. જણસો ઉતારીને દાબડામાં મૂકી દેવા પાછળનો મુનીમનો શો આશય હતો ?
- 13. શા કારણથી રાજમાએ કાગળ લખવાનો નિર્ણય માંડી વાળ્યો ?

અથવા

- 13. કોટને થીંગણું દેતાં પ્રભાશંકરને શી મુશ્કેલીઓ પડી ?
- નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (દરેકનો એક ગુણ) [02]
- 14. અખાએ જમનાને શા માટે કંઠી ઘડી આપી ?
- 15. ઈટાલિયન ભાષામાં ચોકને શું કહે છે ?

વિભાગ-C (અર્થગ્રહણ)

- 16. નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો ત્રીજા ભાગનો $\frac{1}{3}$ સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો. [04]

સમાનતાનો અર્થ એટલો જ છે કે સ્ત્રીને રાજકીય, સામાજિક, આર્થિક, કૌટુંબિક ક્ષેત્રે પુરુષના જેટલો જ અધિકાર હોવો જોઈએ. તેને બૌદ્ધિક અને અન્ય શક્તિઓનો વિકાસ કરવા માટે પુરુષના જેટલી જ તકો મળવી જોઈએ, કે શ્રમ અને સંપત્તિમાં બંનેનો સરખો હિસ્સો હોય. આવી મુક્ત હવા ધરાવતા સમાજમાં સ્ત્રી વસ્તુ નહીં, વ્યક્તિ હશે. “પુરુષ જેમ માત્ર સ્ત્રીના લાભ કે સુખ માટે સર્જાયો નથી, તેમ સ્ત્રી પણ પુરુષના લાભ કે સુખ માટે ફક્ત સર્જાઈ નથી. ભિન્ન વ્યક્તિત્વ છતાં સરખી શક્તિઓ ધરાવનાર વ્યક્તિઓ તરીકે ઉભયની ગણના થવી જોઈએ.” સ્વતંત્ર થવા માટે શક્તિ જોઈએ છે, જવાબદારી જોઈએ છે, વિચારવાની જાગૃતિ જોઈએ છે. સ્ત્રીને એ ખપતું નથી, કારણ કે તેમાં મહેનત કરવી પડે છે.

અથવા

- 16. નીચે આપેલ પંક્તિની સમજૂતી આપી તેનો 100 (સો) શબ્દોમાં વિચાર-વિસ્તાર કરો.

‘પૈસાને વળી પદવીનો વિશેષ શો વિશ્વાસ,
રાવણ કેરી સિદ્ધિ પણ પળમાં પામે નાશ’

- 17. તમારી શાળામાં યોજાયેલ ‘મહિલાદિન’ ઉજવણીનો અહેવાલ 100 (સો) શબ્દોમાં લખો.. [04]

અથવા

- 17. આપેલા મુદ્દાઓ પરથી વાર્તા લખો અને તેમાંથી મળતો બોધ લખી, તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

મુદ્દાઓ :

અકબરનો દરબાર - એક સરખા બે ફૂલ - એક સાયું, એક બનાવટી - ફૂલને સ્પર્શ કર્યા વિના દૂરથી ઓળખવાની પરીક્ષા - બધા દરબારીઓની મૂંઝવણ - બિરબલની યુક્તિ - મધમાખી પકડી લાવવી - ઉત્તર આપવો - બાદશાહની શાબાશી.

- નીચે આપેલ કોઈ એક વિષય પર આશરે 250 (બસો પચાસ) શબ્દોમાં મુદ્દાઓને આધારે નિબંધ લખો. [07]

18. ચૂંટણીમાં ભાગ ભજવતા પરિબળો :

પ્રાસ્તાવિક - વર્તમાનપત્રો - જાહેરસભાઓ - પ્રચારતંત્ર - ધર્મની આડશ - ધર્મની દુહાઈ - ધન અને અન્ય પ્રલોભનો - વિદેશી હસ્તક્ષેપ - ઉપસંહાર

અથવા

18. સખત પરિશ્રમનો કોઈ વિકલ્પ નથી.

પ્રાસ્તાવિક - પરિશ્રમનો મહિમા - સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રની શક્તિ - ખેડૂત અને મજૂર - પરિશ્રમ અંગે યુવકોનું કર્તવ્ય - પરિશ્રમ દ્વારા જ આધુનિક ભારતનું નિર્માણ - પરિશ્રમનો કોઈ વિકલ્પ નહીં - પરિશ્રમ એજ પારસમણિ - ઉપસંહાર

અથવા

18. જો પરીક્ષા ન હોય તો...

પ્રાસ્તાવિક - વર્તમાન પરીક્ષા પદ્ધતિ - પરીક્ષા પદ્ધતિની ખામીઓ - પરીક્ષા દૂર કરવાથી થતા લાભ - પરીક્ષા પદ્ધતિ વિનાની શિક્ષણ વ્યવસ્થા - બોજ મુક્ત વિદ્યાર્થી - ઉપસંહાર

कक्षा-12 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002) (विज्ञान प्रवाह)
मासवार अभ्यासक्रम

क्रम	मास	कार्य-दिन	विषय-वस्तु	तास संख्या
1.	जून	22	पद्य - 1. दोहे और पद 2. वनपथ पर गद्य - 1. पूस की रात 2. नाखून क्यों बढ़ते हैं ?	18
2.	जुलाई	26	पद्य - 3. दोहे 4. कवित्त और सवैया 5. मुफलिसी गद्य - 3. मातृभूमि का मान 4. मकदूम बख्श इति - आदिकाल जनसंचार मा. - भूमिका, आधुनिक प्रकार, सामाचार-पत्र	20
3.	अगस्त	23	पद्य - 6. श्रद्धा का उद्बोधन 7. जाग तुझको दूर जाना गद्य - 5. पत्नी 6. राजस्थान के एक गाँव की तीर्थयात्रा इति. - भक्तिकाल	18
4.	सितम्बर	24	पद्य - 8. उनको प्रणाम ! 9. सतपुड़ा के जंगल गद्य - 7. स्त्री-शिक्षा 8. महाशूद्र 9. इंटेलेक्चुअल्स पार्लर इति. - रीतिकाल जनसंचार मा. - सामाचार पत्र, कंप्यूटर, शब्दावली	20
5.	अक्टूबर	11	पद्य - 10. रोटी	05
6.	नवम्बर	22	पद्य - 11. जाने कैसी हवा चली अब के अपने गाँव में 12. पहाड़ पर लालटेन गद्य - 10. पर्यावरण और सनातन-दृष्टि 11. अग्निपथ 12. योग्यता और व्यवसाय का चुनाव इति. - रीतिकाल	20
7.	दिसम्बर	24	पद्य - 13. बोलना 14. आदमी को लीलती हैं खानें गद्य - 13. कमलादेवी चट्टोपाध्याय 14. काला पहाड़ इति. - आधुनिक काल स.माध्य. - दूरदर्शन	20
8.	जनवरी	26	पद्य - 15. फर्क गद्य - 15. मुर्दहिया इति. आधुनिक काल (शेषभाग)	12
9.	फरवरी	23	पुनरावर्तन	-

सूचना : 1. अपठित गद्यांश एवं पद्यांश बोध तथा लेखनकार्य विषयवस्तु के अनुरूप करवाते रहें ।
2. 'पूरक वाचन' स्व-अध्ययन हेतु है, परीक्षा में नहीं पूछे जाएंगे ।

कक्षा-12 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002) (विज्ञान प्रवाह)
वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 100

नोंध : आ परिदृष्य विद्यार्थीओ, शिक्षको, प्राश्निको, मोडरेटर्स वगैरेना मार्गदर्शन माटे छे. जे ते विषयोना प्राश्निक तेमज मोडरेटर्सने माध्यमिक अने उच्चतर माध्यमिक शिक्षणना बृहद छार्द/उद्देशने सुसंगत रही प्रश्नपत्रनी संरचना बाबते इरेझर करवानी छूट रहेसे.

(A) उद्देश्य अनुसार भारांक :

हेतु	ज्ञान (K)	समझ (U)	उपयोजन (A)	कौशल (S)	कुल पूर्णांक
PART-A प्रश्नपत्र	21	27	–	02	50
PART-B प्रश्नपत्र	09	19	18	04	50
कुल पूर्णांक	30	46	18	06	100

PART-A

(B) प्रश्न प्रकार अनुसार भारांक :

	प्रश्न का स्वरूप	प्रश्नों की संख्या	कुल पूर्णांक	समय
1.	वैकल्पिक प्रश्न	50	50	60 मिनट

PART-B

(C) प्रश्न प्रकार अनुसार भारांक :

क्रम	प्रश्नों का स्वरूप	प्रश्न की संख्या	कुल पूर्णांक	समय
1.	निबंधात्मक प्रश्न (EA)	01	10	27 मिनट
2.	विस्तृत प्रश्न (LA)	08	32	69 मिनट
3.	संक्षिप्त प्रश्न (SA-I)	04	08	24 मिनट
	कुल	13	50	120 मिनट

(D) कठिनता मूल्य आधारित भारांक :

क्रमांक	कठिनता स्तर	गुण	प्रतिशत मूल्य
1.	सरल	40	40%
2.	मध्यम	45	45%
3.	कठिन	15	15%
	कुल	100	100%

कक्षा-12 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002) (विज्ञान प्रवाह)
वार्षिक परीक्षा

समय : 3:00 घंटे

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 100

● प्रकरण अनुसार भारांक

क्रम	विषयवस्तु	PART-A	PART-B	पूर्णांक
1.	गद्य	15	13	28
2.	पद्य	15	13	28
3.	हिन्दी साहित्य का इतिहास	–	10	10
4.	जनसंचार माध्यम	10	–	10
5.	अपठित गद्यांश—बोध	–	04	04
6.	निबंध लेखन –		10	10
7.	व्याकरण (पाठ्यपुस्तक आधारित) 1. संधि - 02 2. समास - 02 3. कहावतें - 02 4. मुहावरे - 02	10	–	10
	कुल	50	50	100

कक्षा-12 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002) (विज्ञान प्रवाह)
वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 100

PART-A

पूर्णांक 50

PART-B

पूर्णांक 50

SECTION-A

अंक 13

SECTION-B

अंक 13

SECTION-C

अंक 10

SECTION-D

अंक 14

नोंध : आ परिरूप विद्यार्थीओ, शिक्षको, प्राश्निको, मोडरेटर्स वगेरेनां मार्गदर्शन माटे छे. जे ते विषयोना प्राश्निक तेमज मोडरेटर्सने माध्यमिक अने उच्चतर माध्यमिक शिक्षणना बृहद छार्ट / उद्देशने सुसंगत रही प्रश्नपत्रनी संरचना बाबते ईरफार करवानी छूट रहेशे.

कक्षा-12 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002) (विज्ञान प्रवाह)
वार्षिक परीक्षा

समय : 2 घंटे

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 50

PART-B

विभाग : A (गद्य)

- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए और दूसरे प्रश्न के विकल्प में एक प्रश्न दीजिए । [04]
- दस-पंद्रह पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए । [05]
- ससंदर्भ व्याख्या के लिए कोई एक गद्यांश पूछिए । [04]

विभाग : B (पद्य)

- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए और दूसरे प्रश्न के विकल्प में एक प्रश्न दीजिए [04]
- दस-पंद्रह पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए, और उसके विकल्प में भी एक प्रश्न दीजिए । [05]
- ससंदर्भ व्याख्या के लिए कोई एक पद्यांश पूछिए । [04]

विभाग : C

(हिन्दी साहित्य का इतिहास)

- आदिकाल, भक्तिकाल और रीतिकाल के साहित्य की सामान्य प्रवृत्तियों में से एक प्रश्न पूछिए । [04]
- छायावाद, प्रगतिवाद, प्रयोगवाद, नई कविता और साठोत्तरी कविता की प्रमुख प्रवृत्तियों में से एक प्रश्न पूछिए । [03]
- निबन्ध, कहानी, उपन्यास और नाटक के क्रमिक विकास पर आधारित एक प्रश्न पूछिए । [03]
(पूर्व स्वातंत्र्य युग - 1920 से 1947 तथा स्वातंत्र्योत्तर युग से)

विभाग : D

(निबंध लेखन और अपठित बोध)

- साहित्यिक, सांस्कृतिक नैतिक और समसामयिक विषयों पर आधारित लगभग 250 शब्दों वाला एक निबंध पूछिए और उनके तीन विकल्प दीजिए । [10]
- एक तिहाई में सार लेखन के लिए अपठित गद्यांश दीजिए । [04]

BLUEPRINT

વાર્ષિક પરીક્ષા

કક્ષા : 12 વિષય : હિન્દી (FL) (002) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) કુલ પૂર્ણાંક : 100 સમય : 3 ઘંટે

FORM OF QUE.	PART-A										PART-B										Total Marks		
	Units/Sub Units		KNOW		UND		APP		SKILL		KNOWLEDGE			UNDERSTANDING			APPLICATION			SKILLS			
	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA		EA	
1. ગદ્ય																							15(15)
2. પદ્ય																							15(15)
3. વ્યાકરણ																							10(10)
4. જનસંવાર માધ્યમ																							10(10)
PART-B																							
5. ગદ્ય																							4(2)
6.																							5(1)
7.																							4(1)
8. પદ્ય																							2(1)
9.																							2(1)
10.																							5(1)
11.																							4(1)
12. હિ. સા. ઇતિહાસ																							7(2)
13.																							3(1)
14. અખતિલ બોધ ઓર લેખન																							10(1)
15.																							4(1)
Sub Total																							100(63)
Total																							100(63)

- નોંધ :
1. કૌસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
 2. * (ફૂટી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
 3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેનાં આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

कक्षा-12 हिन्दी (प्रथम भाषा) (002) (विज्ञान प्रवाह)

वार्षिक परीक्षा

समय : 3:0 घंटे

नमूने का प्रश्नपत्र

पूर्णांक : 100

PART - A

समय : 1:00 घंटे

पूर्णांक : 50

1. इस प्रश्नपत्र में वस्तुनिष्ठ प्रकार के कुल 50 प्रश्न हैं। सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2. प्रत्येक प्रश्न एक अंक का है।
2. आपको अलग से दिए गए OMR पत्रक के प्रश्नों के सामने (A) ○, (B) ○, (C) ○, (D) ○ दिए गए हैं। जिस प्रश्न का जो उत्तर सही हो, उस विकल्प के गोलाकार को पेन से पूर्ण गाढ़ा ● करना होगा।
1. हल्कू ने कम्बल खरीदने के लिए कितने रुपये जमा किये थे ?
(A) तीन रुपये (B) दो रुपये (C) चार रुपये (D) पाँच रुपये
2. 'नाखून क्यों बढ़ते हैं' - यह एक निबंध है।
(A) विचार प्रधान (B) ऐतिहासिक (C) भाव-प्रधान (D) वर्णनात्मक
3. प्रत्येक राजपूत को किस पर नाज़ है ?
(A) ताकात (B) बुद्धि (C) ईमानदारी (D) योग्यता
4. 'जब तक बूँदी के दुर्ग में ससैन्य प्रवेश नहीं करूँगा तब-तक अन्न-जल ग्रहण नहीं करूँगा' - यह प्रतिज्ञा किसने ली थी ?
(A) महाराणा लाखा (B) महाराणा प्रताप (C) राव हेमू (D) अभय सिंह
5. मकदूम बख्स के अन्दर कौन-सा दुर्गुण था ?
(A) शराब पीना (B) ताश खेलना (C) चोरी करना (D) जुआ खेलना
6. सुनंदा के पति का नाम क्या था ?
(A) कार्लिदीचरण (B) चौधरी चरण (C) रामचरण (D) श्यामचरण
7. शिक्षित संस्कारी स्त्री के बिना क्या अधूरा है ?
(A) संसार (B) समाज (C) परिवार (D) देश
8. मरघट पर आचार्य जी का क्या काम था ?
(A) अंतिम संस्कार करना (B) दान-देना
(C) मुखाग्नि देना (D) पूजा-पाठ करना
9. वैज्ञानिकों ने किस जानवर पर परीक्षण कर पता किया कि नियमित दौड़ने से बौद्धिकता बढ़ती है ?
(A) चूहा (B) बिल्ली (C) खरगोश (D) कुत्ता

10. 'अग्निपथ' कहानी में किस युवती की व्यथा कथा है ?
 (A) चंदा (B) वन्दना (C) शालू (D) अर्चना
11. कमलादेवी की मुलाकात किस अंग्रेज महिला से हुई ?
 (A) मार्गरेट (B) ऐनी बेसन्ट (C) डिट्टी थोमस (D) रानी विक्टोरिया
12. 'काला पहाड़' पाठ किस साहित्यिक विद्या में लिखा गया है ?
 (A) उपन्यास (B) कहानी (C) निबंध (D) संस्मरण
13. मँगतू किस कला में निपूण था ?
 (A) तीरंदाजी (B) शिल्पकला (C) चित्रकला (D) कुश्ती
14. नट लोग गाँव में लोगों को क्या सिखाते थे ?
 (A) पहलवानी (B) कलाबाजी (C) तीरंदाजी (D) लट्बाजी
15. जंगली अवस्था में मनुष्य को नाखून की आवश्यकता क्यों थी ?
 (A) जीवन रक्षा के लिए (B) स्वाभिमान के लिए
 (C) आत्म सम्मान के लिए (D) स्वास्थ्य के लिए
16. कबीरदास के मतानुसार संत क्या नहीं बाँधते ?
 (A) पगड़ी (B) रसरी (C) गठरी (D) गाँठ
17. ग्राम-वधुएँ किसके आकर्षक छवि को देखकर सीता से पूछती हैं ?
 (A) लक्ष्मण (B) जनक (C) राम (D) कन्याएँ
18. कवि दयाराम के मतानुसार किसको तपाये बिना प्रेमरस का स्वाद चखा नहीं जा सकता ?
 (A) सिर (B) मन (C) तन (D) तन-मन
19. कवि पद्माकर ब्रज की प्राकृतिक सुन्दरता में कौन-से ऋतु का वर्णन करते हैं ?
 (A) वर्षाऋतु (B) शरद ऋतु (C) वसन्त ऋतु (D) हेमन्त ऋतु
20. शायर नजीर ने मानव-जीवन के लिए सबसे बड़ा अभिशाप किसे कहा है ?
 (A) गरीबी (B) छुआछूत (C) शोषण (D) लाचारी
21. आदमी मुफ़लिसी में किसके लिए संघर्ष करता रहता है ?
 (A) परिधान (B) रोटी (C) धन-दौलत (D) मानसिक शांति
22. 'श्रद्धा का उद्बोधन' काव्य में हताश मनु में आशा और आस्था का संचार कौन करता है ?
 (A) इडा (B) श्रद्धा (C) कनिष्ठा (D) संध्या
23. कवयित्री के मतानुसार पथिक का लक्ष्य क्या है ?
 (A) हिमालय पर पहुँचना (B) कर्तव्य-मार्ग पर चलना
 (C) पतंगे की तरह जलना (D) विजेता बनना

24. कवि के अनुसार दुनिया किसको भूल चुकी है ?
 (A) बलिदान देनेवाले (B) शोषण करने वाले
 (C) सफलता प्राप्त करनेवाले (D) असफल होने वाले
25. सतपुड़ा के जंगलों में कौन-सी वनवासी जाति के लोग रहते हैं ?
 (A) भील (B) मुंडा (C) गोंड (D) कोली
26. चूल्हे में क्या पक रहा था ?
 (A) मकाई (B) चावल (C) आलू (D) रोटी
27. लोग किसकी राह देखते-देखते हार चुके हैं ?
 (A) मौसम (B) अनाज (C) मेघ (D) साहूकार
28. 'पहाड़ पर लालटेन' काव्य में लालटेन किसका प्रतीक माना गया है ?
 (A) प्रकाश (B) सुख (C) विद्रोही चेतना (D) अन्धकार
29. कैसा आदमी बहुत बोलता है ?
 (A) दुखी (B) विद्रोही (C) खुशमिजाजी (D) कुण्ठित
30. 'फर्क' कविता में किन रिश्तों के बारे में उल्लेख किया गया है ?
 (A) माँ-बेटी (B) पिता-पुत्री (C) माता-पिता (D) पुत्र-पुत्री
31. संचार का प्राथमिक माध्यम क्या था ?
 (A) चित्र (B) भाषा (C) लिपि (D) कला
32. भारत में पहला छापखाना किस सन् में स्थापित हुआ ?
 (A) सन् - 1755 (B) सन् - 1760 (C) सन् - 1780 (D) सन् - 1790
33. रेडियो शब्द की उत्पत्ति लैटिन भाषा के किस शब्द से हुई है ?
 (A) रेडियम् (B) रेटिन (C) रेडियस (D) रेटियम्
34. दिल्ली में प्रथम टेलिविजन केन्द्र की स्थापना किसने किया था ?
 (A) पं. जवाहरलाल नेहरू (B) सर्वपल्ली राधाकृष्णन
 (C) डॉ. राजेन्द्रप्रसाद (D) महात्मा गाँधी
35. कम्प्यूटर का आविष्कार किसने किया था ?
 (A) बेयर्ड (B) हर्ट्ज (C) बेनीवर (D) मारकोनी
36. 'आकाशवाणी' नाम का सर्वप्रथम प्रयोग किसने किया था ?
 (A) सुमित्रानंदन पंत (B) गोपाल स्वामी (C) महादेवी वर्मा (D) मुन्शी प्रेमचंद
37. टेलीविजन का उद्भव किस सन् में हुआ ?
 (A) 1926 (B) 1928 (C) 1938 (D) 1925
38. विद्युत तरंगों की खोज किस वैज्ञानिक ने किया ?
 (A) मार्कोनी (B) राकले (C) हेनरिच हर्ट्ज (D) बेयर्ड

39. आई.एस.पी. का पूरा नाम क्या है ?
 (A) इन्टरनेट सर्विस प्रोवाइडर (B) इलैक्ट्रॉनिक सर्विस प्रोवाइडर
 (C) ऑडिट सर्विस प्रोवाइडर (D) एप्लिकेशन सर्विस प्रोवाइडर
40. "बीते हुए जीवन को याद करने की प्रक्रिया को क्या कहते हैं ?"
 (A) प्लैश बैक (B) फेड आउट (C) फैंक्स (D) फ़ेड इन
41. 'अपने काम से मतलब रखना' इस अर्थ पर आधारित कहावत पहचानिए ।
 (A) ऊँट के मुँह में जीरा (B) न नौ-मन तेल होगा न राधा नाचेगी
 (C) यह मुँह और मसूर की दाल (D) आम खाने से मतलब पेड़ गिनने से नहीं
42. 'तिल को ताड़ और राई को पहाड़ बनाना' कहावत का अर्थ बताइए ।
 (A) छोटी बात को बढ़ाना (B) तिल को पहाड़ बनाना
 (C) अपनी ताकत को बढ़ाना (D) दूर से पहाड़ तिल और राई के समान लगना
43. 'मिट्टी प्लीद करना' मुहावरे का अर्थ बताइए ।
 (A) मिट्टी जोतना (B) परिवर्तन करना (C) दुर्दशा करना (D) मिट्टी को पलटना
44. 'क्रोधित होना' इस अर्थ से सम्बंधित मुहावरा पहचानिए ।
 (A) गर्व से सीना फूलना (B) ताव खाना
 (C) ठान लेना (D) फूला न समाना
45. 'नवरात्री' शब्द का समास पहचानिए ।
 (A) तत्पुरुष समास (B) कर्मधारय समास
 (C) द्विगु समास (D) अव्ययीभाव समास
46. 'सुख-दुख' शब्द का समास पहचानिए ।
 (A) द्वन्द समास (B) कर्मधारय समास (C) द्विगु समास (D) बहुब्रीहि समास
47. 'भाग्योदय' शब्द का संधि विच्छेद बताइए ।
 (A) भाग् + योदय (B) भाग्यो + दय (C) भाग्य + उदय (D) भाग्य + ओदय
48. निम्न संधि में से कौन-सी संधि विच्छेद गलत है ?
 (A) सज्जन = सत् + जन (B) सर्वोत्तम = सर्व + ओत्तम
 (C) सदिच्छा = सत् + इच्छा (D) स्वाधीन = स्व + अधीन
49. 'मातम छ जाना' मुहावरे का अर्थ बताइए ।
 (A) मजा किरकिरा होना (B) दाँत पीसना
 (C) हाथ पाँव फूल जाना (D) शोकमग्न होना
50. 'शोभा में वृद्धि' इस अर्थ से सम्बन्धित मुहावरा पहचानिए ।
 (A) लाखों में एक (B) चार चाँद लगाना
 (C) गर्व से सीना फूलना (D) फूला न समाना

PART - B

समय : 2 घंटे

पूर्णांक : 50

सूचना :

1. इस प्रश्नपत्र में कुल चार विभाग हैं और 1 से 13 प्रश्न हैं ।
2. सभी प्रश्न के उत्तर लिखना अनिवार्य हैं ।
3. वाक्य रचना, भाषा-शैली और स्वच्छता पर ध्यान दें ।
4. सभी प्रश्नों के अंक दाहिनी ओर दिए गए हैं

विभाग : A

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : [04]
 1. जल संग्रह के लिए तिलोनिया के लोगों ने क्या किया ?
 2. मकदूम बख्श की वर्दी की क्या विशेषता थी ?
अथवा
 2. नर्मद के अनुसार स्त्री शिक्षा से क्या लाभ है ?
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पंद्रह-बीस पंक्तियों में लिखिए : [05]
 3. हल्कू किसान के माध्यम से भारतीय किसान की दयनीय दशा का वर्णन कीजिए ।
अथवा
 3. 'महाशूद्र' कहानी के आधार पर आचार्यजी तथा उनके परिवार की सामाजिक स्थिति का वर्णन कीजिए ।
- निम्नलिखित गद्यांश की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [04]
 4. 'जैसे हर चमकनेवाली चीज़ सोना नहीं होती वैसे ही हर बुद्धिजीवी दिखनेवाला व्यक्ति बुद्धिजीवी हो, यह कतई आवश्यक नहीं है ।'

विभाग : B

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : [04]
 5. रोटी को दुनिया की सबसे आश्चर्यजनक चीज क्यों कहा गया है ?
 6. माँ द्वारा बच्चों को खाना देने में और बेटों द्वारा माँ को खाना देने में क्या अंतर है ?
अथवा
 6. वनपथ पर सीता को होनेवाली कठिनाइयों के बारे में लिखिए ।
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पंद्रह-बीस पंक्तियों में लिखिए : [05]
 7. 'घूँघट का पट खोल रे' पद का भावार्थ स्पष्ट करते हुए उसमें निहित आध्यात्मिक संदेश को समझाकर लिखिए ।
अथवा
 7. 'पहाड़ पर लालटेन' कविता का केन्द्रीयभाव लिखिए ।

- निम्नलिखित पद्यांश की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [04]
- 8. “जिनके चलते चल रहा युद्ध कर रहे हैं लोग
उसने कभी किसी बंदूक की घोड़ी नहीं दाबी”

विभाग : C

- सूचनानुसार उत्तर लिखिए :
- 9. रीतिकाल की सामान्य प्रवृत्तियाँ लिखिए । [04]
अथवा
- 9. आदिकाल की सामान्य प्रवृत्तियाँ लिखिए ।
- 10. प्रयोगवाद की प्रमुख प्रवृत्तियाँ लिखिए । [03]
अथवा
- 10. नई कविता की प्रमुख प्रवृत्तियाँ लिखिए ।
- 11. स्वातंत्र्योत्तर युग में हुए कहानी के क्रमिक विकास को लिखिए । [03]

विभाग : D

- निम्नलिखित विषय पर लगभग 300 शब्दों में निबंध लिखिए : [10]
- 12. विज्ञान युग
अथवा
फटी पुस्तक की आत्मकथा
अथवा
दहेज प्रथा — एक अभिशाप
अथवा
मेरे सपनों का भारत
- निम्नलिखित गद्यांश का एक तिहाई में सार लिखिए : [04]
- 13. अभी अशान्ति की आवाज चारों ओर गूँज रही है। सभी अशांति का अनुभव कर रहे हैं, क्योंकि सभी आत्माएँ किसी न किसी भय के वशीभूत हैं। खा रहे हैं, चल रहे हैं, कमा रहे हैं, लेकिन भय के साथ। नहीं मालूम कल क्या होगा? सर्वत्र भय का सिंहासन है। जब नेता ही भय की कुर्सी पर बैठे हैं तो प्रजा की स्थिति क्या होगी? जितने बड़े नेता उतने ही अंगरक्षक होंगे, क्योंकि भय है न! तो भय के सिंहासन पर अल्पकाल की मौज क्या होगी? शांतिमय या अशांतिमय! हमारा स्वधर्म शान्ति है, हमारा स्वधाम धाम है और हमारा पिता परमात्मा शान्ति का सागर है।

कक्षा-12 हिन्दी (द्वितीय भाषा) (009) (विज्ञान प्रवाह)
मासवार अभ्यासक्रम

क्रम	मास	कार्यदिवस	विषय-वस्तु	तास
1.	जून	22	पद्य-1 कृष्ण भक्ति : होली खेलत है गिरधारी गद्य-2 नमक का दरोगा पद्य-3 कान्ह भए बस बांसुरि के प्रयोजन मूलक हिन्दी : पुस्तकालय का महत्व व उपयोगिता	18
2.	जुलाई	26	गद्य-4 अकेली पद्य-5 भारत शिररत्न गद्य-6 घर प्रयोजन मूलक हिन्दी : सूचना प्राद्योगिकी	20
2.	अगस्त	23	पद्य-7 बादल को घिरते देखा है गद्य-8 चार्ल्सटाउन से जोहनिसबर्ग पद्य-9 बाढ़ की संभावनाएँ प्रयोजन मूलक हिन्दी : विश्वकोश, थीसॉरस परिचय और उपयोग	18
4.	सितम्बर	24	गद्य-10 कारतूस पद्य-11 जो बीत गई सो बात गई गद्य-12 रेडियम की आत्मकथा प्रयोजन हिन्दी : डाकघर से संबंधित प्रपत्र	20
5.	अक्टूबर	11	पद्य-13 महाप्रस्थान गद्य-14 सुभाष मानव प्रयोजन हिन्दी : उपभोक्ता न्यायालय से शिकायत करना	10
6.	नवम्बर	22	पद्य-15 बैरंग बेनाम चिट्ठियाँ गद्य-16 एक और दिन प्रयोजनक हिन्दी : आधुनिक मुद्रण, तकनीक, भारत वर्ष के पर्यटन स्थल एवं टूरिस्ट गाईड	12

7.	दिसम्बर	24	पद्य-17 नींव की ईंट हो तुम दीदी गद्य-18 मेरे राम का मुकुट भीग रहा है पद्य-19 कैलेंडर व्याकरण : शब्द भंडार, शब्द निर्माण	21
8.	जनवरी	26	गद्य-20 मनोहरपुरी की सीमा पर व्याकरण : वाक्य विचार, वाक्य अशुद्धि शोधन, विराम चिह्न	08
9.	फरवरी		पूरक वाचन, पुनरावर्तन	-

- सूचना :** (1) अपठित गद्यांश एवं पद्यांश बोध तथा लेखनकार्य विषयवस्तु के अनुरूप करवाते रहे ।
(2) 'पूरक वाचन' स्व-अध्ययन हेतु है, परीक्षा में नहीं पूछे जाएँगे ।

कक्षा-12 हिन्दी (द्वितीय भाषा) (009) (विज्ञान प्रवाह)

वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 100

नोंध : आ परिदृष्य विद्यार्थीओ, शिक्षको, प्राश्निको, मोडरेटर्स वगरेनां मार्गदर्शन माटे छे. जे ते विषयोना प्राश्निक तेमज मोडरेटर्सने माध्यमिक अने उच्चतर माध्यमिक शिक्षणना बृहद छार्ट/उद्देशने सुसंगत रही. प्रश्नपत्रनी संरचना बाबते ईरफार करवानी छूट रहेसे.

उद्देश्य अनुसार भारांक :

हेतु	ज्ञान (K)	समझ (U)	उपयोजन (A)	कौशल (S)	कुल पूर्णांक
PART-A प्रश्नपत्र	28	16	06	-	50
PART-B प्रश्नपत्र	08	15	19	08	50
कुल पूर्णांक	36	31	25	08	100

PART-A

प्रश्न प्रकार अनुसार भारांक :

	प्रश्न का स्वरूप	प्रश्नों की संख्या	कुल पूर्णांक	समय
1.	वैकल्पिक प्रश्न	50	50	60 मिनट

PART-B

प्रश्न प्रकार अनुसार भारांक :

क्रम	प्रश्नों का स्वरूप	प्रश्न की संख्या	कुल पूर्णांक	समय
1.	निबंधात्मक प्रश्न (EA)	01	08	36 मिनट
2.	विस्तृत प्रश्न (LA)	05	24	36 मिनट
3.	संक्षिप्त प्रश्न (SA-2)	06	14	32 मिनट
4.	अति संक्षिप्त प्रश्न (SA-1)	04	04	16 मिनट
	कुल	16	50	120 मिनट

कठिनता मूल्य आधारित भारांक :

क्रमांक	कठिनता स्तर	कुल पूर्णांक	कुल प्रतिशत
1.	सरल	40	40%
2.	मध्यम	45	45%
3.	कठिन	15	15%
	कुल	100	100%

कक्षा-12 हिन्दी (द्वितीय भाषा) (009) (विज्ञान प्रवाह)
वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 100

● प्रकरण अनुसार भारांक

क्रम	विषयवस्तु	पूर्णांक
1.	पद्य	33
२.	गद्य	33
३.	प्रयोजनमूलक हिन्दी	04
४.	लेखन <ul style="list-style-type: none">● गद्यांश● पत्र● निबंध	04 04 08
५.	व्याकरण <ul style="list-style-type: none">● चिह्न● शुद्ध लेखन● वाक्य विचार● तद्भव, तत्सम● विशेषण● मुहावरे● कहावत	02 02 02 02 02 02 02
	कुल	100

कक्षा-12 हिन्दी (द्वितीय भाषा) (009) (विज्ञान प्रवाह)
वार्षिक परीक्षा

समय : 3-00 घंटा

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 100

PART-A	50 गुण
<hr/>	
PART-B	50 गुण
↓	
विभाग : A	17 गुण
<hr/>	
विभाग : B	17 गुण
<hr/>	
विभाग : C	16 गुण
<hr/>	

नोंध : आ परिद्वय विद्यार्थीओ, शिक्षको, प्राश्निको, मोडरेटर्स वगेरेनां मार्गदर्शन माटे छे. जे ते विषयोना प्राश्निक तेमज मोडरेटर्सने माध्यमिक अने उच्चतर माध्यमिक शिक्षणना बृहद डार्ट / उद्देशने सुसंगत रही प्रश्नपत्रनी संरचना बाबते फेरफार करवानी छूट रहेशे.

कक्षा-12 हिन्दी (द्वितीय भाषा) (009) (विज्ञान प्रवाह)

वार्षिक परीक्षा

समय : 3-00 घंटा

प्रश्नपत्र का प्रारूप

पूर्णांक : 100

PART-A

- PART-A में सभी प्रश्न वैकल्पिक पूछिए, ऐसे 50 प्रश्न पूछिए। प्रत्येक प्रश्न का 1 अंक है।

[50]

PART-B

विभाग : A (गद्य)

- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए। [04]
- सविस्तार से उत्तर दे, ऐसे दो प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए। [10]
- गद्यांश का आशय हों, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए। [03]

विभाग : B (पद्य)

- दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए। [04]
- सविस्तार से उत्तर दे, ऐसे दो प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए। [10]
- पद्यांश का आशय हों, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए। [03]

विभाग : C (लेखन)

- कोई एक अपठित गद्यांश दीजिए, और उसके चार प्रश्न पूछिए। [04]
- पत्र-लेखन के लिए कोई एक प्रश्न पूछिए। [04]
- किसी एक विषय पर 150 शब्दों में निबंध पूछिए और उसके दो विकल्प दीजिए। [08]

BLUEPRINT વાર્ષિક પરીક્ષા

કક્ષા : 12 વિષય : હિન્દી (SL) (009) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ) કુલ પૂર્ણાંક : 100 સમય : 3 ઘંટે

FORM OF QUE.	PART-A						PART-B												Total Marks
	Units/Sub Units	KNOW	UND	APP	SKILL	KNOWLEDGE			UNDERSTANDING			APPLICATION			SKILLS				
						SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA		
PART-A	28(28)	16(16)	06(06)																28(28)
PART-B																			22(22)
વિભાગ-A ગદ્ય						2(1)				2(1)*									14(04)
										3(1)*									03(01)
વિભાગ-B પદ્ય						2(1)				2(1)*									14(04)
										3(1)*									03(01)
વિભાગ-C લેખન																			
						4(4)													16(06)
Sub Total	28(28)	16(16)	06(06)			4(4)	4(2)			10(4)	5(1)								100(66)
Total		50(50)				8(6)				15(5)								8(1)	100(66)

- નોંધ :
1. કોંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કોંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
 2. * (કૂટલી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
 3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

कक्षा-12 हिन्दी (द्वितीय भाषा) (009) (विज्ञान प्रवाह)

वार्षिक परीक्षा

समय : 3 घंटे

नमूने का प्रश्नपत्र

पूर्णांक : 100

PART - A

समय : 2 घंटे

पूर्णांक : 50

सुचना :

1. इस प्रश्नपत्र में वस्तुनिष्ठ प्रकार के कुल 50 प्रश्न हैं। सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2. प्रत्येक प्रश्न 1 अंक का है।
2. आपको अलग से दिए गए OMR पत्रक के प्रश्नों के सामने (A) ○, (B) ○, (C) ○, (D) ○ दिए गए हैं। जिस प्रश्न का जो उत्तर सही हो, उस विकल्प के गोलाकार को पेन से पूर्ण गाढ़ा ● करना होगा।

1. औतूरी का अर्थ क्या होता है ?
(A) विरोधी (B) माफिक (C) कौतूहल (D) विनय
2. गोपीयाँ किसकी बनी माला पहनेंगी ?
(A) गुंजा की (B) मोरपंख की (C) फूलों की (D) मोती की
3. 'कान्ह भए बस बाँसुरी' के कवि कौन हैं ?
(A) राजेन्द्र शाह (B) इन्दु जैन (C) धर्मवीर भारती (D) रसखान
4. शिशु सिंह के साथ कौन खेल रहा था ?
(A) बालक भरत (B) बालक राम (C) बालक कृष्ण (D) बालक गणेश
5. कवि ने मानसरोवर के श्याम नील सलिल में किसको तैरते देखा है ?
(A) मछलियाँ को (B) हंसों को (C) बगुलों को (D) भैसों को
6. कवि ने अमल-धवल गिरि के शिखरों पर किसको घिरते देखा है ?
(A) सूर्य को (B) बादल को (C) चंद्र को (D) बारिश को
7. कौन-सी संभावनाएँ सामने हैं ?
(A) आँधी की (B) बाढ़ की (C) कीचड़ की (D) पानी की
8. 'जो बीत गई सो बात गई' काव्य के कवि कौन हैं ?
(A) रघुवीर चौधरी (B) हरिवंशराय बच्चन
(C) चंद्रकान्त महेता (D) एक भी नहीं
9. लघु जीवन लेकर आये हैं, ।
(A) वह टूट गया तो टूट गया (B) प्यालें टूटा ही करते हैं
(C) वह कच्चा पीनेवाला है (D) कब रोता है

10. निम्न में से किसकी सीमाएँ निश्चित हैं ?
 (A) युद्ध की (B) साम्राज्य की (C) सम्बन्ध की (D) सभी की
11. युद्ध और आतंक किसके पर्याय हैं ?
 (A) वितृष्णा के (B) आतंक के (C) सामाजिकता के (D) मानसिकता के
12. डाकिया दर-दर क्या लेकर घूम रहा है ?
 (A) कागज (B) बैरंग बेनाम चिट्ठी
 (C) कार्ड (D) तार
13. बैरंग बेनाम चिट्ठी में कैसा दर्द है ?
 (A) अनकहा (B) सच कहा (C) झूठ कहा (D) सुना गया
14. दीदी भाई के लिए क्या सामान रखती है ?
 (A) गुड्डे (B) मालदह (C) अमरुद (D) केला
15. कवि पढ़ना-लिखना किसकी मदद से सीखता है ?
 (A) दीदी की (B) माता की (C) पिता की (D) भाई की
16. कवि घर से निकल कर कहाँ जाता है ?
 (A) दफ़्तर (B) दुकान (C) कॉलेज (D) विद्यालय
17. बंशीधर को पण्डित अलोपीदीन ने कौन से पद पर नियुक्त किया ?
 (A) स्थायी मैनेजर (B) दारोगा (C) जज (D) वकील
18. 'अकेली' कहानी की लेखिका का क्या नाम है ?
 (A) सोमा बुआ (B) मन्नू भण्डारी (C) मृदुला गर्ग (D) कृष्णा सोबती
19. सोमाबुआ के मृत पुत्र की एक मात्र निशानी क्या थी ?
 (A) कलम-कापी (B) संदूक (C) मकान (D) अंगुठी
20. लेखक के पिताजी घर बनाने के लिए कहाँ से चिकनी मिट्टी लाते थे ?
 (A) आँबा तालाब (B) सरोवर (C) नदी (D) हंस तालाब
21. सिकरम किससे चलती थी ?
 (A) बैलों से (B) घोड़ों से (C) ऊँटों से (D) गुलामों से
22. गाँधीजी भगवान से क्या प्रार्थना करते रहे ?
 (A) रक्षा के लिए (B) देशवासियों के हक के लिए
 (C) जोहानिसबर्ग पहुँचने के लिए (D) स्वतंत्रता के लिए
23. अग्निकुंड सिकुड़सर क्या बन गया ?
 (A) रेडियम (B) युरेनियस (C) पृथ्वी (D) कुछ भी नहीं

24. रेडियम किस प्रजा से दुखी है ?
 (A) अमरीकी (B) भारतवासी (C) जापानी (D) चीनी
25. किस साल में सुभाष बाबू को कलकत्ता कांग्रेस में ठोकर मिली ?
 (A) 1918 (B) 1928 (C) 1914 (D) 1938
26. सुभाष बाबू का जीवन-पथ कैसा रहा ?
 (A) सुखमय (B) संघर्षमय (C) आनंदमय (D) भावमय
27. हरिशंकर परसाई का जन्म किस राज्य में हुआ था ?
 (A) गुजरात (B) उत्तर प्रदेश (C) मध्य प्रदेश (D) छत्तीसगढ़
28. 'एक और जन्मदिन' व्यंग्य लेख किसमें से लिया गया है ?
 (A) एक और जन्मदिन (B) मेरी श्रेष्ठ व्यंग्य रचनाएँ
 (C) सरस्वतीचन्द्र (D) कर्मभूमि
29. 'टपरी' शब्द का अर्थ बताइए ।
 (A) टोपली (B) घर (C) झोपड़ी (D) डाक
30. गृहिणी बहुत उद्विग्न थी, क्योंकि
 (A) वह बीमार थी । (B) शहर में कर्फ्यू लगा था ।
 (C) बारह बजे भी लोग लौटे नहीं थे । (D) बारिश ज्यादा थी ।
31. बैलगाड़ी दो वनों के बीच से कैसे चल रही थी ?
 (A) धीरे-धीरे (B) लडखड़ाती (C) तेजगति से (D) चरचराती
32. सरस्वतीचन्द्र के पीछे सवारों को किसने भेजा था ?
 (A) कुमुदसुन्दरी (B) गुणसुन्दरी (C) विद्याचतुर (D) बुद्धिधन
33. निम्न चिह्न में से विवरण चिह्न कौन सा है ?
 (A) : (B) :- (C) ; (D) .
34. 'शब्दबल सूचकांक' का प्रयोग कब किया जाता है ?
 (A) जब किसी शब्द को धीरे से बोलने पर
 (B) जब किसी शब्द को न बोलने पर
 (C) जब किसी शब्द को जोर से बोलने पर
 (D) उपर्युक्त सभी के लिए
35. निम्नलिखित वाक्यों में से सही शुद्ध वाक्य दीजिए ।
 (A) हाथी जाती है । (B) लड़कों ने मैच देखी
 (C) उसने मीठा दही खाया (D) मैंने तकिया लगाई

36. निम्नलिखित में से अशुद्ध वाक्य पहचानिए ।
 (A) गाय दौड़ती है । (B) कुत्ता दौड़ रहा है ?
 (C) उसकी जन्मतिथि क्या है ? (D) उसने आसन ग्रहण किया ।
37. 'राम घर जाता है ।' इस वाक्य में क्रिया क्या है ?
 (A) राम (B) घर (C) है (D) जाता है
38. 'वाह वाह ! क्या लाजवाब चीज है ?' कौन सा वाक्य है ?
 (A) प्रश्नवाचक वाक्य (B) विस्मयादिबोधक वाक्य
 (C) संदेह वाक्य (D) इच्छा वाचक वाक्य
39. 'कर्म' तत्सम का तद्भव शब्द बताइए ।
 (A) करम (B) कारज (C) काम (D) A और C
40. तत्सम 'शत' शब्द का हिन्दी शब्द बताइए ।
 (A) सुई (B) सौत (C) सौ (D) सत
41. 'बहुत' शब्द का विशेषण बताइए ।
 (A) ज्यादा (B) बहुतत्व (C) बहुतायत (D) बहुत
42. 'इमानदार' शब्द का विशेषण बताइए ।
 (A) इमान (B) इमानदारी (C) इमानी (D) नाइमानदार
43. 'नाम बड़े और दर्शन छोटे' कहावत का अर्थ बताइए ।
 (A) नाम बहुत लंबा होना । (B) बहुत गुणवान आदमी ।
 (C) जैसा नाम वैसा गुण (D) नाम के विपरीत व्यक्तित्व होना ।
44. 'साँप मरे और लाठी भी न टूटे ।' कहावत का अर्थ बताइए ।
 (A) साँप का मर जाना
 (B) काम बिगड़ जाना
 (C) बिना किसी तरह का नुकसान सहे काम पूरा करना ।
 (D) निष्फल होना ।
45. 'टाँग अड़ाना' मुहावरे का सही अर्थ लिखिए ।
 (A) दखल देना (B) टाँग ऊपर करना
 (C) टाँग नीचे रखना (D) A, B, C तीनों
46. 'अप्रैल फूल बनाना' मुहावरे का सही अर्थ बताइए ।
 (A) फूल का खिलना (B) घर पे फूल बनाना
 (C) मूर्ख बनना (D) मूर्ख बनाना

47. 'प्रौद्योगिकी' का अर्थ क्या है ?
(A) उद्योग (B) बड़ा उद्योग (C) तकनीक (D) उपज़
48. पर्यावरण पर्यटन का विचार 'भारतीय सर्वेक्षण विभाग'ने कब किया ?
(A) 1998 (B) 1958 (C) 2001 (D) 2011
49. 'तत्काल मनीऑर्डर' का अंग्रेजी शोर्टकट कौन सा सही है ?
(A) ईएमओ (B) आईएमओ (C) टीएमओ (D) टीएम
50. पुस्तकें कौन से विषय पर लिखी जाती हैं ?
(A) विज्ञान (B) विविध (C) मराठी (D) गुजराती
-

PART - B

समय : 90 मिनट

पूर्णांक : 50

सूचना :

1. इस प्रश्नपत्र में कुल तीन विभाग हैं और 16 प्रश्न हैं ।
2. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
3. दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के गुण दर्शाते हैं ।

विभाग : A (गद्य)

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : [04]
 1. सुभाष बाबु युद्ध को कौन-संधि समझते थे ?
 2. कर्नल हक्का - बक्का क्यों रह गया ?

अथवा

 2. सहयात्रियों ने गांधीजी का पक्ष लेते हुए क्या कहा ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर सविस्तार लिखिए : [10]
 3. बैलगाड़ी कहाँ से गुजरी और तिराहे पर क्यों रुकी ?
 4. जन्मदिन के बारे में लेखक के विचार स्पष्ट करें ।

अथवा

 4. रेडियम की उत्पत्ति का सविस्तार वर्णन करें ।
- निम्नलिखित आशय को स्पष्ट कीजिए : [03]
 5. इस देश की ही नहीं, पूरे विश्व की एक कौशल्या है ।

अथवा

अपने ही काम नहीं आवेंगे तो कोई बाहर से तो आवेगा नहीं ?

विभाग : B (पद्य)

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : [04]
 6. कृष्ण कैसे होली खेल रहे हैं ?
 7. युधिष्ठिर ने वस्तुओं से हीन होने का क्या अर्थ बताया है ?

अथवा

 7. चीड़ वन में आँधियों की बात करने से क्या होगा ?
- निम्नलिखित प्रश्नों का उत्तर सविस्तार लिखिए : [10]
 8. गोपियाँ कृष्ण की मुरली को अपनी सौत क्यों समझती है ?
 9. मधुघट और मनुष्य जीवन में क्या समानता पायी जाती है ? स्पष्ट करें ।

अथवा

'कैलेंडर' कविता का केन्द्रिय भाव लिखिए ।

- निम्नलिखित आशय स्पष्ट कीजिए : [03]

10. हमारी तुम्हारी ये बैरंग लावारिस चिट्ठियाँ, किसी दिन लावारिस जगहों पर परकटे पंछी की तरह, पड़ी-पड़ी फड़फड़ाएँगी

अथवा

घोंसले नहीं बनाये हमने, बसे नहीं आज तक, कठिन है, हमारा जीवन भी, तुम्हारी तरह ही ।

विभाग : C (लेखन)

- निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए : [04]

स्त्रियों की शिक्षा का स्वरूप पुरुषों की शिक्षा के स्वरूप से अलग रहना, चाहिए । कताई, बुनाई, सिलाई, कढ़ाई, आदि की शिक्षा तो उन्हें दी ही जाए, किंतु इसी के साथ उन्हें कुटीर उद्योगों में भी निपुण बनाया जाना चाहिए, जिससे कि बुरा समय आने पर वे किसी की मोहताज न रहें । स्त्रियों को शिक्षित करने से हमारा घर स्वर्ग बन सकता है । नासमझ और फूहड़ औरतों से परिवार के परिवार तबाह हो जाते हैं । जिस घर की स्त्रियाँ सुशिक्षित और सुसंस्कृत होती हैं, वे घर जिंदा विश्वविद्यालय होते हैं । शिक्षा का अर्थ किताबी ज्ञान ही नहीं है और न ही अक्षरज्ञान है, वह तो जीने की कला है ।

11. स्त्रियों को किस प्रकार की शिक्षा देनी चाहिए ?
12. हमारा घर स्वर्ग कब बन सकता है ?
13. बुरे समय में स्त्रियाँ स्वावलम्बी कैसे रह सकती हैं ?
14. इस परिच्छेद के लिए एक उचित शीर्षक दीजिए ।

- निम्नानुसार पत्र लिखिए : [04]

15. 10, राजधानी पार्क, वस्त्रापुर, अहमदाबाद - 380 009 से प्रांशु शुक्ल नवसारी निवासिनी अपनी छोटी बहन नंदिता शुक्ल को 'घूमने-फिरने का अधिकतम शौक पढ़ाई में बाधक बनता है, यह बात समझाते हुए पत्र लिखता है ।'

- निम्नानुसार विषय पर लगभग 150 शब्दों में निबंध लिखिए : [08]

16. यदि मेरे पंख होते : पंख पाने की इच्छा - पंख पाकर गगन-विहार - जंगलों की सैर - आजादी से घूमना-फिरना - उपसंहार - पंखरहित दशा ।

अथवा

संयुक्त परिवार के गुण-दोष : परिवार के रूप - अनेक लाभ - कुछ दोष - संयुक्त परिवारों का टूटना - उपसंहार

अथवा

पाठशाला में मेरा अंतिम दिन : स्मृति - कक्षा का वातावरण - बिदाई समारोह का आयोजन - बिदाई की व्यवस्था - बिदाई

ધોરણ-12 સંસ્કૃત (129) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 100

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેનાં માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

(A) હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	કૌશલ્ય (S)	કુલ ગુણ
PART-A ગુણ	15	20	10	05	50
PART-B ગુણ	15	20	10	05	50
કુલ ગુણ	30	40	20	10	100

(B) પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર : (PART-A)

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	50	50	60 મિનિટ

(C) પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર : (PART-B)

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારનાં (EA)	03	12	35 મિનિટ
2.	લાંબા જવાબી પ્રશ્નો (LA)	04	12	30 મિનિટ
3.	ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	12	24	50 મિનિટ
4.	ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	02	02	05 મિનિટ
	કુલ	21 પ્રશ્નો	50 ગુણ	120 મિનિટ

(D) કઠિનતા મૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	ગુણ	કઠિનતાનું મૂલ્ય
1.	સરળ કક્ષાના પ્રશ્નો	40	40%
2.	મધ્યમ કક્ષાના પ્રશ્નો	45	45%
3.	કઠિન કક્ષાના પ્રશ્નો	15	15%
	કુલ	100	100%

धोरण-12 संस्कृत (129) (विज्ञान प्रवाल)
वार्षिक परीक्षा

समय : 3 कलाक

प्रश्नपत्रनुं परिरूप

कुल गुण : 100

(E) प्रकरण प्रमाणे गुणभार

क्रम	पाठ/प्रकरणुं नाम	गुणभार
1.	वेदामृतम्	०६
२.	स्मृतिरससुधा	०४
३.	सन्ति मे गुरवो राजन्	०५
४.	सञ्जुहुधीह पावकम्	०४
५.	यक्ष-युधिष्ठिरसंवादः	०३
६.	प्रणमामि मुदा	०२
७.	सुभाषितमधुबिन्दवः	०२
८.	ज्ञेयं रूपं तदैव मे	०४
९.	किं वैधेन प्रयोजनम्	०५
१०.	अन्योक्तयः	०४
११.	द द द इति	०३
१२.	कङ्कणस्य तु लोभेन	०४
१३.	अनपराद्धा अत्रभवती	०६
१४.	विवाहसंस्कारः	०५
१५.	नमो महर्षये नित्यम्	०५
१६.	पुत्तलिका परीक्षा	०६
१७.	आश्रमवर्णनम्	०२
१८.	परितुष्टा यास्यति	०२
१९.	पुस्तकस्य आत्मवृत्तान्तः	०२
२०.	मुद्रा नाम धनं प्रोक्तम्	०४
२१.	न्याय	०३
२२.	अलंकार	०३
२३.	छंद	०३
२४.	संस्कृत साहित्यनो ँतिहास	०९
२५.	शास्त्रीय कृतिओ	०४

कक्षा-12 संस्कृत (129) (विज्ञान प्रवाह)
वार्षिक परीक्षा

समय : 3 कलाक

प्रश्नपत्रनुं परिरूप

कुल गुण : 100

PART-A

50 गुण

PART-B

50 गुण

विभाग : A

12 गुण

विभाग : B

12 गुण

विभाग : C

14 गुण

विभाग : D

12 गुण

नोंध : आ परिरूप विद्यार्थीओ, शिक्षको, प्राश्निको, मोडरेटर्स वगरेनां मार्गदर्शन माटे छे. जे ते विषयोना प्राश्निक तेमज मोडरेटर्सने माध्यमिक अने उच्चतर माध्यमिक शिक्षणना बृहद छार्ट / उद्देशने सुसंगत रली प्रश्नपत्रनी संरचना बाबते ईरफार करवानी छूट रछेशे.

BLUEPRINT

વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 12 વિષય : સંસ્કૃત (129) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

કુલ ગુણ : 100

સમય : 3 કલાક

FORM OF QUE. Units/Sub Units	PART-A										PART-B										Total Marks
	KNOW	UND	APP	SKILL	KNOWLEDGE			UNDERSTANDING			APPLICATION			SKILLS			Total				
					SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA	SA1	SA2	LA	EA					
1. વેલમૃતમ્	1(1)		1(1)																	6(3)	
2. સ્મૃતિસ્પૃશા		1(1)		1(1)																4(3)	
3. સન્તિ મે ગલ્લો રાજન્	1(1)		1(1)				3(1)*													5(3)	
4. સજ્જુદ્ધીહ પાવકમ્	1(1)	1(1)			2(1)															4(3)	
5. યજ્ઞ-ગુધાષ્ટિરસંવાદઃ	1(1)	1(1)						1(1)												3(3)	
6. પ્રગમાર્મિ મુદ્દા	1(1)	1(1)																		2(2)	
7. સુખાશિત મધુલિન્દવઃ	1(1)		1(1)																	2(2)	
8. જ્ઞેયં સ્વં તદ્વલ મે	1(1)	1(1)		1(1)																4(3)	
9. કિં લેધેન પ્રયોજનમ્	1(1)		1(1)																	5(3)	
10. અન્યોક્તયઃ		1(1)		1(1)																4(3)	
11. દ દ દ ઇતિ	1(1)		1(1)																1(1)	3(3)	
12. કરકગપસ્ય વુ લોભેન	1(1)	1(1)																		4(3)	
13. અનપરાહ્ણા અગ્રભવતી	1(1)	1(1)																		6(3)	
14. વિવાહસંસ્કારઃ	1(1)	1(1)																		5(3)	
15. નમો મહર્ષયે નિત્યમ્		1(1)		1(1)																5(3)	
16. પુલલિકા પરીક્ષા	1(1)		1(1)																	6(3)	
17. આશ્રમવર્ણનમ્		1(1)		1(1)																2(2)	
18. પરિતુષ્ઠા યાસ્યતિ	1(1)	1(1)																		2(2)	
19. પુસ્તકસ્ય આત્મવૃક્તતાઃ	1(1)	1(1)																		2(2)	
20. મુદ્દા નામ ધનં પ્રોક્તમ્	1(1)		1(1)																	4(3)	
21. ન્યાય		1(1)																		3(2)	
22. અલંકાર		1(1)																		3(2)	
23. છંદ		1(1)																		3(2)	
24. સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ		2(2)		2(2)																9(7)	
25. શાસ્ત્રીયકૃતિઓ		2(2)																		4(3)	
Sub Total	15(15)	20(20)	10(10)	5(5)	8(4)	3(1)	4(1)	1(1)	6(3)	9(3)	4(1)	10(5)	1(1)	5(2)	4(1)	100(71)					
Total	50(50)										20(8)										100(71)

નોંધ : 1. પ્રશ્નપત્રમાં *નું નિશાન અથવા પ્રશ્નનું સૂચન કરે છે.

2. કૌંસની બહારના અંક ગુણ દર્શાવે છે. જ્યારે કૌંસની અંદરના અંક પ્રશ્નની સંખ્યા દર્શાવે છે.

3. Part-Aમાં કુલ 50 પ્રશ્નો છે જે દરેક ફરજિયાત છે. અને દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ રહેશે.

4. પાઠ્યપુસ્તકના દરેક એકમને પ્રશ્નપત્રમાં સ્થાન મળવું જોઈએ, તેમાં ઓછામાં ઓછા ફરજિયાત 1 (એક) ગુણ અને વધુમાં વધુ 7 (સાત) ગુણભાર આપી શકાશે.

5. પ્રકરણ-2માંથી જ સ્લોકપૂર્તિનો પ્રશ્ન પૂછવો એવું નિયત કરેલ છે.

6. પ્રકરણ-8માંથી જ અર્થવિસ્તારનો પ્રશ્ન પૂછવો એવું નિયત કરવામાં આવે છે.

ધોરણ-12 સંસ્કૃત (129) (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 3 કલાક

કુલ ગુણ : 100

PART - A

સમય : 1 કલાક

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રનાં વિભાગ-A માં હેતુલક્ષી પ્રકારના 50 પ્રશ્નો છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) પ્રશ્નોની ક્રમ સંખ્યા 1 થી 50 છે અને દરેક પ્રશ્નનો ગુણ 1 છે.
(3) કાળજીપૂર્વક દરેક પ્રશ્નનો અભ્યાસ કરી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરવો.
(4) આપને અલગથી આપેલ O.M.R. પત્રકમાં જે-તે પ્રશ્ન નંબર સામે (A) O, (B) O, (C) O, (D) O આપેલ છે. તે પ્રશ્નનો જે જવાબ સાચો હોય તેના વિકલ્પની પાસે દર્શાવેલ O (વર્તુળ)ને O.M.R. પત્રકમાં પેનથી પૂર્ણ ● ઘટ્ટ કરવાનું રહેશે.
(5) પ્રશ્નપત્રકનાં ઉપરની જમણી બાજુમાં આપેલા પ્રશ્નપત્રક સેટ નં. ને O.M.R. પત્રકમાં આપેલી જગ્યામાં લખવાનું રહેશે.

● અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં વિકલ્પેભ્યઃ યચિતં વિકલ્પં ચિત્વા ઉત્તરં લિખત ।

1. તનૂનામ્ ઘેહિ ।

- (A) ચિત્તિમ્ (B) અરિષ્ટિમ્ (C) સ્વાદ્યાનમ્ (D) સુભગત્વમ્

2. માણસનું મન કેવું છે ?

- (A) શ્રેષ્ઠ (B) હૃદયમાં પ્રતિષ્ઠિત થયેલું
(C) શુભ (D) અશુભ

3. આચારઃ કિં હન્તિ ?

- (A) યશઃ (B) અલક્ષણમ્ (C) આયુઃ (D) ધનમ્

4. ક્ષય વિનાનું ધન શેનાથી મળે છે ?

- (A) આચારથી (B) દુરાચારથી (C) યુદ્ધથી (D) લક્ષણથી

5. મીનઃ કૈઃ મૃત્યુમ્ ઋદ્ધિઃ ?

- (A) જલૈઃ (B) સાગરૈઃ (C) બલિષ્ઠૈઃ (D) સરિદિભઃ

6. 'ગોપતિઃ' શબ્દનો અર્થ જણાવો.

- (A) કૃષ્ણ (B) સૂર્ય (C) પૃથ્વી (D) સમુદ્ર

7. લક્ષ્મીપતેઃ લક્ષ્મ કિમ્ ?

- (A) શમઃ (B) ક્ષમા (C) કાર્મુકઃ (D) જટા

8. કોણ તીક્ષ્ણ બાણોની જેમ મારી નાખે છે ?
 (A) મૂર્ખ બુદ્ધિવાળા (B) ધૂર્તો (C) દેહધારીઓ (D) રાજાઓ
9. ધન્યનામુત્તમં કિં સ્વિત્ ?
 (A) દાક્ષ્યમ્ (B) શ્રુતમ્ (C) આરોગ્યમ્ (D) તુષ્ટિઃ
10. યુધિષ્ઠિર સૌ પ્રથમ કોને જીવિત કરવાનું કહે છે ?
 (A) અર્જુનને (B) સહદેવને (C) નકુલને (D) ભીમને
11. કીદૃશં યશઃ અપેક્ષિતમ્ ?
 (A) કૃષ્ણમ્ (B) પીતમ્ (C) રક્તમ્ (D) ધવલમ્
12. સરસ્વતી શબ્દનો બીજો અર્થ શું થાય ?
 (A) જળ (B) નદી (C) સાગર (D) સરોવર
13. ઉદકે કિં ન યાતિ ?
 (A) નૌઃ (B) જલમ્ (C) શકટમ્ (D) જનઃ
14. કોનું બોલેલું ફરી બોલેલું થતું નથી ?
 (A) લોકોનું (B) સજ્જનોનું (C) વિદ્વજ્જનોનું (D) દુર્જનોનું
15. ધાન્યં કે ચચ્છન્તિ ?
 (A) કૃષકાઃ (B) નિર્માતારઃ (C) સાધવઃ (D) ક્ષેત્રાઃ
16. કડિયાઓ પોતે ક્યાં નિવાસ કરે છે ?
 (A) ઝૂંપડીમાં (B) મકાનોમાં (C) વનમાં (D) ધર્મશાળામાં
17. દિનાન્તઃ નામ કિમ્ ?
 (A) રાત્રિઃ (B) પ્રભાતમ્ (C) મધ્યાહનમ્ (D) અપરાહ્નમ્
18. વૈનતેયઃ શબ્દનો અર્થ જણાવો.
 (A) સાપ (B) હંસ (C) ગરુડ (D) ગીધ
19. તે નામ શીર્ષાણિ ।
 (A) યતિ (B) યદિ (C) તતિ (D) તર્હિ
20. કોની ઉત્પત્તિ નિષ્ફળ છે ?
 (A) કમળોની (B) ચંદ્રની (C) સૂર્યની (D) રાત્રિની
21. દત્ત ઇત્યુપદેશઃ કસ્મૈ પ્રદત્તઃ ?
 (A) મનુષ્યાય (B) દાનવાય (C) સર્વજનાય (D) દેવાય
22. દામ્યત ઇત્યસ્ય કઃ અર્થઃ ?
 (A) દ્વેષ કરો (B) દમન કરો (C) દાન કરો (D) દર્શન કરો

23. महापङ्के निमग्नः कः पलायितुम् अक्षमः ?
 (A) व्याघ्रः (B) पथिकः (C) काकः (D) कूर्मः
24. बुद्धिशाणीओ पोतानो समय केवी रीते पसार करे छे ?
 (A) व्यसनोमां (B) जघडाओमां
 (C) काव्यशास्त्रना आनंदमां (D) उंघवामां
25. महर्षिणा कः शप्तः आसीत् ?
 (A) रामः (B) भरतः (C) दशरथः (D) रावणः
26. रावणे शानो आशरो लईने सीतानुं अपहरण कर्तुं ?
 (A) बण (B) माया (C) शाप (D) मोड
27. दिशायाः समानता नाम किम् ?
 (A) आत्मनः समानता (B) विचारस्य समानता
 (C) गतेः समानता (D) उद्योगे समानता
28. वर अने वधू कोनी समक्ष सात पगलां साथे साथे यावे छे ?
 (A) ईश्वर अने वेदनी (B) आत्मा अने परमात्मानी
 (C) ईश्वर, अग्नि अने समाजनी (D) पुरोहित, यजमान अने समाजनी
29. महर्षि दयानन्दस्य निर्वाणं कदा अभवत् ?
 (A) होलिकायाम् (B) नवरात्र्याम् (C) एकादश्याम् (D) दीपावल्याम्
30. महर्षि दयानंदनुं बाणपणनुं नाम शुं હતું ?
 (A) દયાશંકર (B) મૂળશંકર (C) પ્રભાશંકર (D) રમાશંકર
31. કિયત્યઃ પુત્તલિકાઃ આસન્ ?
 (A) તિસ્રઃ (B) ચતસ્રઃ (C) પચ્ચ (D) સપ્ત
32. બીજી પૂતળીનું મૂલ્ય કેટલું હતું ?
 (A) સો રૂપિયા (B) હજાર રૂપિયા (C) લાખ રૂપિયા (D) એક રૂપિયો
33. આશ્રમે भ्रान्तिः कुत्र न आसीत् ?
 (A) यज्ञकर्माणि (B) शास्त्रेषु (C) मनःसु (D) व्रतेषु
34. આંખોની લાલિમા ક્યાં હતી ?
 (A) મુનિઓમાં (B) પશુઓમાં (C) કોયલોમાં (D) પોપટોમાં
35. कुम्भीलकः लोष्ठकैः कं ताडयति ?
 (A) चेटम् (B) विदूषकम् (C) नायकम् (D) पारावतम्
36. सहकारः शब्दનો અર્થ જણાવો.
 (A) નિમ્બવૃક્ષ (B) આમ્રવૃક્ષ (C) અશોકવૃક્ષ (D) વટવૃક્ષ

37. बालानां कृते पुस्तकस्य कीदृशं रूपम् ?
 (A) नूतनं नूतनम् (B) नवीनं नवीनम् (C) नवं नवम् (D) नव्यं नव्यम्
38. पुस्तकना केटला स्वरूपो छे ?
 (A) त्रश (B) चार (C) पांच (D) दश
39. मुद्रा कस्य साधनम् ?
 (A) विनिमयस्य (B) क्रयस्य (C) विक्रयस्य (D) व्यवहारस्य
40. आधुनिक समयमां केवा प्रकारनुं यलश छे ?
 (A) पथरनुं (B) सोनानुं (C) कागणनुं (D) लाकडानुं
41. 'ज्यांथी दुःखनी प्राप्ति थई छे, त्यांथी ज दुःखनुं निवारण थाय छे' आ वात कया न्यायमां प्रयोज्य छे ?
 (A) चित्रतुरगन्यायः (B) कण्टकविद्धन्यायः (C) नदीसमुद्रन्यायः (D) रज्जुसर्पन्यायः
42. कया अलंकारमां अेक ज वाक्यमां अनेक अर्थोनो बोध थतो छे ?
 (A) व्याजस्तुति (B) श्लेष (C) विरोध (D) अर्थान्तरन्यास
43. शिखरिणी छंदनुं गणबंधारण जशावो.
 (A) यमनसत्तलगा (B) जतज (C) तत्तजजगागा (D) मत्तनततगागा
44. नीयेना पैकी कल्पशास्त्रनो भाग नथी ?
 (A) शुद्धसूत्र (B) गृहसूत्र (C) श्रौतसूत्र (D) निरुक्त
45. वडोदरामां आवेला प्राय्यविद्यामंदिर तरङ्गी कया ग्रंथनी समीक्षित आवृत्ति तैयार करवामां आवी छे ?
 (A) रामायण (B) महाभारत (C) भागवत (D) ऋग्वेद
46. मेघे माघे गतं ।
 (A) मार्गः (B) वयः (C) कालः (D) पयः
47. 'मृच्छकटिकम्' ग्रंथनो साहित्यप्रकार जशावो.
 (A) विधि (B) प्रकरण (C) छंदमृग (D) अेकांकी
48. छितोपदेशनी केटली कथाओ तदन नवी छे ?
 (A) 15 (B) 17 (C) 22 (D) 25
49. कया वेदमां शरीरविज्ञानने लगता सिद्धांतोनुं वर्णन छे ?
 (A) ऋग्वेदमां (B) आयुर्वेदमां (C) अथर्ववेदमां (D) धनुर्वेदमां
50. याज्ञवल्क्यस्मृतिमां आवेली छे.
 (A) नक्षत्र वीथिओ (B) ब्रह्म वीथिओ (C) तारा वीथिओ (D) निडारीका वीथिओ

PART - B

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) સ્પષ્ટ વંચાય તેવું હસ્તલેખન જાળવવું.
(2) આ પ્રશ્નપત્રનાં ભાગ-Bમાં ચાર વિભાગ છે અને કુલ 1થી 21 પ્રશ્નો આપેલા છે.
(3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક આપેલા છે.
(4) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
(5) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.
(6) પ્રશ્નોના જવાબ ક્રમમાં લખવા.

વિભાગ A ગદ્ય

- અધોલિખિતસ્ય ગદ્યઁખણ્ડસ્ય અનુવાદં કુરુત । [04]
1. કૈકેયી : (આત્મગતમ્) ભવતુ । इदानीं कालः कथयितुम् । (प्रकाशम्) जात, त्वं न जानासि महाराजस्य शापम् ।
भरत : शप्तो महाराजः ।
कैक्येयी : सुमन्त्र, आचस्व विस्तरेणा ।
सुमन्त्रः : श्रुयताम् । पुरा मृगया गतेन महाराजेन कस्मिंश्चित् सरसि कलशं पूरयमाणो वनगजशङ्क्या शब्दवेधिना शरेण महर्षेः चक्षुर्भूतो मुनितनयो हिंसितः ।

अथवा

पूर्वम् अहं ताडपत्राणां सङ्ग्रहरूपः ग्रन्थः भवामि स्म ताडपत्ररूपे मयि छिद्रमेकं विरच्य तस्मिन् सूत्रं प्रवेशयन्ति स्म । ततः ताडपत्रसमूहस्य उपरि सूत्रं वेष्टयन्ति स्म । तस्मिन् वेष्टिते सूत्रे ग्रन्थिः बन्धनात् मम ग्रन्थानां प्रसिद्धिं गतम् । अद्यत्वे अहं वृक्ष संभूतानां कर्गजानां संग्रहरूपं पुस्तकम् अस्मि ।

- અધોલિખિતમ્ અનુચ્છેદં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત - [04]
2. एकदा एकस्यां नृपसभायां कश्चित् वैदेशिकः वणिक् समागतः । तस्य पार्श्वे काष्ठमय्यः सुन्दर्यः कलात्मिका आकारेण प्रकारेण भारेण रूपेण रागेण च समानाः तिस्रः पुत्तलिकाः आसन् । राजसभायाम् उपस्थितः असौ वणिक् ताः पुत्तलिकाः नृपं प्रदर्शयति । नृपतिः स्वकरकमलयोः गृहीत्वा ताः पश्यति । कलात्मिकाः ताः नृपतेः मनः हरन्ति ।
- प्रश्नो : (क) एकदा नृपसभायां कः समागतः ?
(ख) वणिकस्य पार्श्वे कियत्यः पुत्तलिकाः आसन् ?
(ग) राजसभायाम् उपस्थितः असौ वणिक् ताः पुत्तलिकाः कं प्रदर्शयति ?
(घ) कलात्मिकाः ताः पुत्तलिकाः कस्य मनः हरन्ति ?

- અધોલિખિતાનાં પ્રશ્નાનાં ઉત્તરં માતૃભાષાયાં લિખત - [04]
3. मुसाफरने कादवमां भूंपेदो जेधने वाधे शुं क्खुं ?
4. कागणनी मुद्रा (यलश) शा भाटे अनिवार्य बनी छे ?

विभाग B (पद्य)

- अधोलिखितानां पद्यानां मातृभाषायां अनुवादं कुरुत । [04]
5. मोघमन्नं विन्दते अप्रचेताः सत्यं ब्रवीमि वध इत् स तस्य । नार्यमणं पुष्यति नो सखायं केवलाघो भवति केवलादी ।
अथवा
- अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं मातृभाषायां लिखत - [04]
6. मुनिओ अने राजनी सिद्धि कई बाबते बिन्न डोय छे ?
7. वृक्ष शा माटे धन्य छे ?
- श्लोकस्य पूर्तिः विधेया । [02]
8. यथान्नं मधु भेषजं महत् ॥
- अर्थविस्तारं कुरुत । [02]
9. कृषकः तन्तुवाचश्च शिल्पी प्रशिक्षकस्तथा ।
वैद्यो वैज्ञानिकः साधुः सैनिक इति विश्रुताः ॥

विभाग C

- समीक्षात्मकं टिप्पणीं लिखत । [06]
10. विवादसंस्कारं माहात्म्य.
अथवा
10. वसंतसेनाना आगमनना समाचार आपवानी येटनी युक्ति.
11. आहार अने व्यायाम.
- ससंदर्भ स्पष्टीकरणं कुरुत । [06]
12. नमो महर्षये नित्यं दयानन्दाय धीमते ।
13. सर्वतः सारमादधात् पुष्पेभ्यः इव षट्पदः ।
अथवा
13. मयि धेहि यशो धवलं विमलम् ।
- विवरणात्मकं टिप्पणी लिखत । [02]
14. द द द इति
15. युधिष्ठिरः

विभाग D

- परिचयात्मकं टिप्पणीं लिखत ।
16. महाभारत अथवा कुमारसंभवम् [02]
17. कादंबरी अथवा मृच्छकटिकम् [02]
18. थरकसंछिता [02]
- सूचनानुसारं कुरुत ।
19. रज्जुसर्पन्यायः समज्ञवो. [02]
20. व्याजस्तुतिः अलंकार सोदाहरण समज्ञवो. [02]
21. वसंततिलका छंद सोदाहरण समज्ञवो. [02]